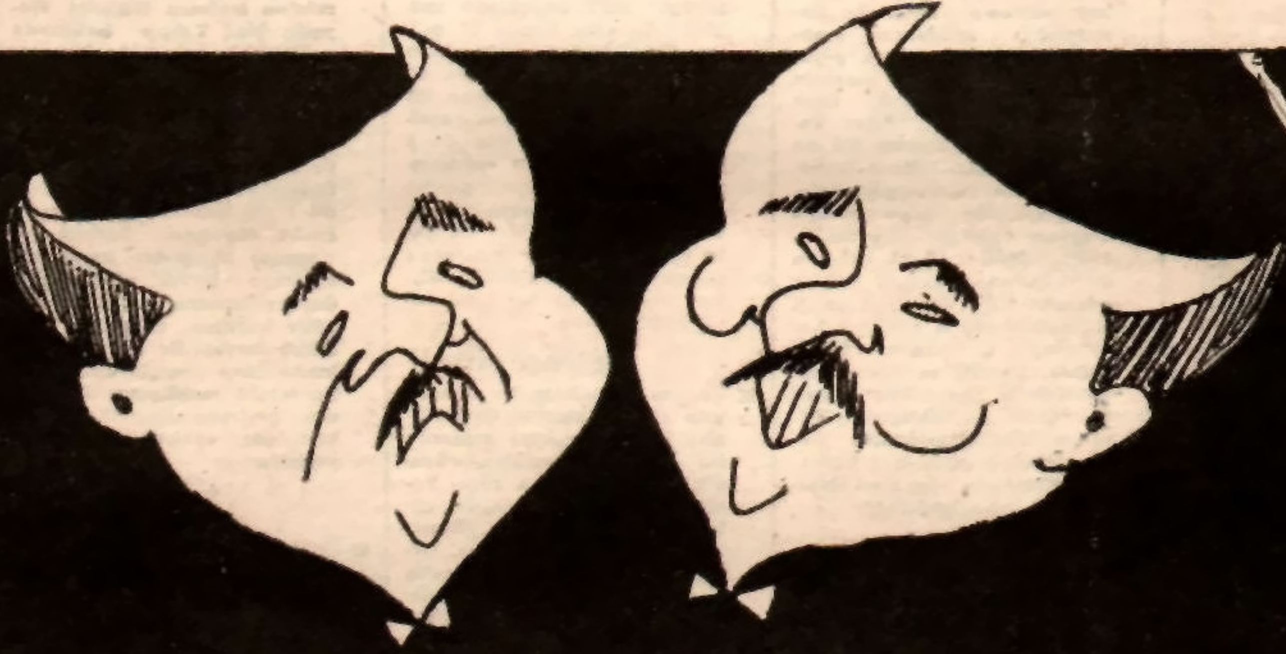
ANT

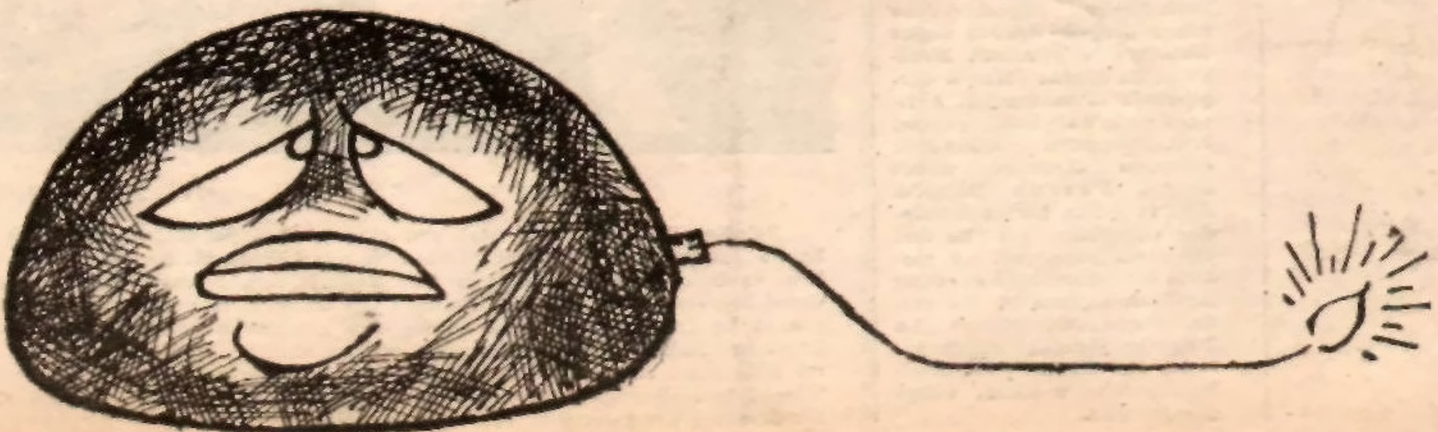

Izmir'de düzenlenen komplonun içyüzü

Haftalık Dergi • 20 Ağustos 1968 • Sayı: 86 • 125 Kuruş

SABOTAJ KOMEDİSİ

HAFTANIN NOTLARI

Başkanlık mücadelesi

Birleşik Amerika'da Nixon'ın Cumhuriyetçi parti adayı olarak seçilmesiyle başkanlık mücadelesi şiddetlenmiştir. Gözlemciler, 1960'da Kennedy karşısında hezimete uğrayan Nixon'ın, Lincoln'ın partisine bu defa da şans getiremeyeceğinde müttefiktirler. 1964'te aşırı sağcı Goldwater'ı aday gösterdiği için ağır bir hezimete uğrayan «Grand Old Party», geçen dört yıl içinde girişilen muhafazakârlıktan sıyrılma teşebbüslerine rağmen, hâlâ yerinde saydığını ortaya koymuştur. Hele Nixon'ın, Rockefeller'i elleri böğründe bırakıp Yunan asıllı Maryland Senatörü Spiro Agnew'ü yardımcılığa seçmesi, her ne kadar parti içindeki koyu muhafazakâr takıma bir tâviz ise de, silik kişiliği ve şimdiden gösterdiği «kaypak» tutumu ile Maryland Senatörü'nün Cumhuriyetçi Parti'ye destek olmaktan çok köstek olacağı muhakkaktır. Öte yandan, Nixon'ın politik felsefesini bilenler, Vietnam'da onurlu barış, ırk ayrımı ve ekonomik reform gibi büyük sorunların çözümlenmesinde eski avukata bir umut olarak bakmamaktadırlar.

11 ağustos

Uyardılar

■ Milli Birlik Grubu, son irtica olayları üzerine yetkilileri uyarmak amacıyla Cumhurbaşkanı, Başbakan, parti liderleri, Genelkurmay Başkanı, kuvvet komutanları, Milli Güvenlik Kurulu ve bütün devrimci örgütlere bir muhtıra vermiştir. «Çok tehlikeli bir gelişmeye dikkatleri çekmek» amacıyla hazırlandığı açıklanan muhtırada teokratik dünya görüşünün Türkiye'deki seyrinin tarihçesi verildikten, Ceza Kanunu ile ilgili diğer kanunların anayasanın din ve inanç hürriyeti ilkesi ışığında yeniden gözden geçirilmesi istendikten sonra Konya olayları üzerinde durulmaktadır. Milli Birlik Grubu muhtırasında yetkili d i n adamlarının da katılacağı toplantıda bütün bunların konuşulup tartışılması istenmekte, kararlı ve cesur müdahalelerle anayasaya uygun bir düzen değişikliğine gidilmezse, hür demokratik düzen içinde meseleleri halletmek ümidinin boşa çıkabileceği de belirtilmektedir.

İptal kararları

■ Anayasa Mahkemesi'nce düzenlenen bir istatistik bülteninden, mahkemenin kuruluşundan bu yana bazı yasama organları kararları ile 71 kanun maddesinin «anayasaya aykırı görülerek» iptal edildiği anlaşılmıştır. Kanunsuzluklarına özerk kurum ve kuruluşları engel olarak gören, sık sık toplumcular hakkında «TBMM'nin manevi şahsiyetini tahkir» iddiasıyla davalar açılması için emirler veren iktidar, öyle görünüyor ki, bu iptallerden de ders almayacak, «engel» leri ortadan kaldırmak isterken kendi sonunu daha da yaklaştırmış olacaktır.

Öğretmen kıyımı

■ Öğretmen kıyımı bütün şiddetiyle Türkiye'nin her yanında devam ettirilmektedir. Son olarak, Zonguldak'ın Ulus İlçesi'nde yedi yıldan beri ilköğretim müdürlüğü yapmakta olan Nidai Kuru, orman içi köylerinde kurulan orman kooperatiflerine önderlik etmesini, 2 Haziran seçimleri sırasında muhalif belediye başkanı adayını desteklemesini hazmedemeyen AP'lilerin tahriki ile Nevşehir'in Karasenir Köyü İlkokul öğretmenliğine sürülmüştür. 23 yıldan beri öğretmenlik yapmakta olan Nidai Kuru, Danıştay'da iptal davası açacağını açıklamıştır.

Ferruh Doğan

■ Arkadaşımız Ferruh Doğan'ın karikatürleri, Yugoslavya'nın mizah dergisi Jez'den başka Romanya'da «Urzica», Macaristan'da «Judas Matyi» dergilerinde de basılmıştır. Ayrıca, Fransa'da ünlü yayıncı J. J. Pauvert'in yönetiminde çıkarılan «Lenrage» mizah dergisi, F e r r u h Doğan'ın ANT'ta çıkan karikatürlerinden «İstanbul» adı ile özel bir sayfa yapmıştır. Bu sayfada bir karikatür de Oğuz Aral'dan seçilmiştir. Bu arada, Kanada'da Robert La Palme'ın yönettiği mizah galerisi, Ferruh Doğan'ın karikatürlerinin asıllarını satışa çıkartmıştır.

12 ağustos

MİT'in milyonları!

■ Milli İstihbarat Teşkilâtı (MİT) 'in yurt çapında örgütlenmesi için çalışmalar yapıldığı, bunu sağlamak amacıyla Ankara'da bir istihbarat kursu düzenlendiği açıklanmıştır. Bu kursta, MİT elemanlarından «aşırı solcu» tanınan kişilerin yakından izlenmesi de istenmiştir. MİT masrafları için 1968 bütçesine konan 17 milyon 551 bin lira ödenekten başka teşkilâtın tayin ve iaşe bedeli olarak 2 milyon 791 bin liralık bir ekleme yapılmış, kira gideri için de 1 milyon 845 bin lira ayrılmıştır. Bütün bunlar, devlet içinde devlet olarak çalışan ve özellikle «solcuları takip» le uğraşan MİT'e yetmemiş olacak ki, Ankara'da 15 Milyon liraya yeni bir bina inşa ettirilecektir.

Eğlence sitesi!

■ Turizm Bankası ile Amerikan «Investisment Opportunity Inc. Company» arasında bir anlaşma imzalanmaktadır. Bu anlaşmaya göre, Yeniköy, Avrupa'nın sayılı eğlence merkezlerinden olacak, Sait Halim Paşa yalısı, Arkansas'taki Hot Springs'in kopyası haline getirilecektir. Amerikan firmasının temsilcisi, bu sitede bir kumarhane, bir kabare, bir gece kulübü, bir dansing, bir plaj, bir lüks otel ve bir de lüks motel kurulacağını açıklamıştır. Firma, yıllığı 300 bin liradan kiraladığı yalıda elde edeceği oyun hasılatından yılda 300 Bin Lira kâr vermeyi de taahhüt etmektedir. Böylece, Amerika'nın Türk halkını soymakla yetinmeyip soygundan hisse alan kompradorların kazancına da göz diktiği anlaşılmaktadır.

13 ağustos

Ş. Yalçın görevinde

■ Bir süre önce yazdığı bilimsel yazılar yüzünden Adalet Bakanı tarafından işten el çektirilen, hakkında idari ve cezai kovuşturma açılan Koyulhisar Cumhuriyet Savcısı Şiar Yalçın, Danıştay'ın verdiği tehiri icra kararı üzerine görevine iade edilmiştir. Danıştay Dâva Daireleri Kurulu'na izafeten Nöbetçi Heyetin Şiar Yalçın hakkında oybirliğiyle verdiği kararın tam metni şöyledir : «Türk Milleti adına 521 sayılı Danıştay Kanunu'nun 162. maddesi gereğince hüküm vermeye yetkili Danıştay Nöbetçi Dairesi'nce gereği düşünüldü : «50 lira teminat karşılığında, dâvalının birinci savunması alınıp bir karar verilinceye kadar yürütmenin durdurulmasına ve dâva konusu kararın dayanağı tahkikat dosyası ile dâvacı hakkında dâva sonuçlanmışsa bu husustaki mahkeme kararının getirtilmesine 24. 7. 1968 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.»

Oy avcılığı!

■ Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem'in, işçilerin emeklilik yaş haddinin 55'e indirileceğini açıklaması üzerine, Ege bölgesinde sendikal çalışmalar yapmakta bulunan DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler, bir demeç vererek bu sebeple yeni primler yükletileceğini belirtip işçi - memur ayırımının kaldırılmasını, 25 yıl çalışan memur gibi 25 yıl çalışmış işçilere de kendi istekleriyle emekli olabilme hakkı verilmesini istemiştir. Türkler, «işçileri düşünen bir iktidar, her şeyden önce işsizlik sigortası kurar.» demiştir.

14 ağustos

Eski DP'liler

■ Bayar'ın Demirel'i siyasi takip olarak karşısına almasından sonra başlayan AP - DP mücadelesi bütün şiddetiyle devam etmektedir. Bayar, bir yandan gazete çıkartma hazırlıkları ile uğraşırken, eski DP kadrosunu bir araya toplamak için çeşitli illerde kurdurduğu «Bizim Ev» Kulübü adına düzenlediği balolardan da yararlanmaktadır. Çiftehavuzlar'da verilen DP Balosu'na, partililer dışındaki bazı tanınmış isimlerin de katılması, gelişmelerin yeni bir safhada olduğunu göstermektedir. YTP'nin siyasi haklarını iadesi için hazırladığı teklifi imzalayan parlamenterlerin sayısı 39'a yükselmiştir. Anayasanın geçici 11 maddesinin değiştirilmesine dair olan bu kanun teklifini 19 AP' li, 11 YTP'li, 3 CKMP' li ve 6 bağımsız parlamenter imzalamamışlardır.

Büro-İş'in grevi

■ Türkiye Banka, Sigorta, Eğitim ve Ticaret İşçileri Sendikası Büro İş, Petrol İş Sendikası'nda çalışan üyelerinin toplu sözleşme isteğinin reddedildiğini, Petrol İş Genel Başkanı İsmail Topkar'ın en kaba bir şekilde personeli istedikleri gibi çalıştıracaklarını beyan ettiğini bildirerek bu işyerinde greve gidileceğini açıklamıştır. Bölge Çalışma Müdürlüğü'nden yetki belgesi de alan Büro İş, kanuni süre tamamlandıktan sonra greve başlayacaktır. Böylece, Türkiye'de ilk defa bir işçi kuruluşu, çalışanların haklarını savunmak üzere, patron zihniyetiyle hareket eden bir başka işçi kuruluşunda grev yapacaktır.

TİP ekmeğe zammı önledi

Belediye Başkanı Fahri Atabey'in ekmeğe zam yapacağını söylemesi üzerine TİP «zamma hayır» kampanyası açmış ve halktan toplanan onbeş binden fazla imzalı dilekçe, TİP Grup Başkanı ve Belediye Encümeni Üyesi Can Açıkgöz tarafından Belediye Encümeni'ne verilmiştir. TİP Genel Sekreteri Rıza Kuas da, Eminönü İlçe Kongresi'nde yaptığı konuşmada, işçi ücretlerine yapılacak üç liralık zammın, yine emekçilerin kesesinden on lira olarak çıkarılmak istendiğini belirtmiştir. Halkın direnişi karşısında Atabey, ekmeğe zamdan vazgeçmek zorunda kalmıştır. Fırın işverenleri bu kararı bahane ederek işçi ücretlerine zam yapmayacaklarını bildirmişlerdir. Tüm Gıda İş Sendikası, işverenler bu tutumlarında direndikleri takdirde, 23 Ağustos'tan itibaren 250 fırında greve gideceğini açıklamıştır.

15 ağustos

Seyyar satıcılar

■ İstanbul seyyar satıcıları, «işsiz ve aç» vatandaşların katılacağı bir sessiz yürüyüş düzenlemişlerdir. 18 Ağustos pazar günü Beyazıt'tan Taksim'e doğru düzenlenen yürüyüşle ilgili olarak yayınladıkları bir bildiride seyyar satıcılar şöyle demektedirler : «Anadolu'nun dört bucağından İstanbul'a iş bulmaya, karnını doyurmaya gelenler... Van'dan, Hakkâri'den, Erzurum'dan, Konya'dan, Edirne'den gelerek İstanbul'da at arabası ile kavun karpuz satanlar... Seyyar satıcılar, simitçiler, lahmacun sepetini taşırken kamburu çıkan lahmacuncular, sucular, inşaat işçileri, ameleler... İş bulup da karnını doyuramayanlar, yarı aç yarı tok gezenler, parkta yatmak zorunda kalıp itilip kakılanlar, hor görülenler... Bu yürüyüş, yaşama savaşımızın küçük bir parçasıdır. Buna dört elle sarılmalıyız. Azar azar ölmektense, tastamam ölmek daha iyidir.»

AP ve TRT

■ Süleyman iktidarı, TRT Kanunu'nu değiştirmekten vazgeçmiştir. Genel Müdürlüğe vekâleten Muharrem Taşçıoğlu'nun getirilmesi ve İsmet Giritli'nin de Amerika'ya gitmek üzere yönetim kurulu başkanlığından çekilmesi karşısında, iktidar, TRT Kanunu'nu değiştirerek şimşekleri üzerine çekeceğine, TRT'yi içeriden ele geçirmek için yoğun bir çalışmaya girmiş ve yayınların tek yanlılığından da anlaşılacağı üzere büyük ölçüde başarıya ulaşmıştır.

16 ağustos

Cuntanın oyunu

■ Yunan Başbakanı Papadopulos'un öldürülmek istendiğinin bildirilmesinden sonra hemen geniş çapta tevkiflere girişilmesi, solu sindirmek için harekete geçilmesi, suikast teşebbüsünün bir tertip olduğu şeklindeki kuşkuları güçlendirmiştir. Faşist cunta, derhal suikastçı ile sürgündeki eski Yunan Başbakanı Papandreu arasında bir bağlantı kurmuştur. Bir komando olan suikastçının, Papadopulos'un arabasını havaya uçuramaması ve suç ortaklarının kimler olduğunun açıklanmaması, tertip üzerindeki şüpheleri güçlendirmekmektedir.

Konya olayları

■ 23 Temmuz gecesi Konya'daki gerici ayaklanmadan sonra tutuklanan sanıkların duruşması sonunda 22 sanık beraat etmiş, 28'i de çeşitli para cezalarına çarptırılmışlardır. Hapis cezalarının tümü para cezasına çevrilmiştir. Her çeşit olayda sanıkların *TİP'li olup olmadıklarını* araştıran iktidar, Konya Olayı sanıklarından en azından 30'unun AP'li olduğunu kamuoyundan gizlemek için büyük çaba harcamıştır.

Zorbalık!

■ İzmir'in Gültepe semtinde halkı uyandırma toplantısı düzenleyen TMTF Bölgesel Yürütme Kurulu üyeleri, Gültepe Belediye Başkanı'nın militanları tarafından dövülmek istenmiştir. Küfürlerle saldıran sarhoş zorbaların elinden halkın kurtardığı gençler, hiçbir saldırının bu düzeninin değişmesine engel olamayacağını söylemişlerdir.

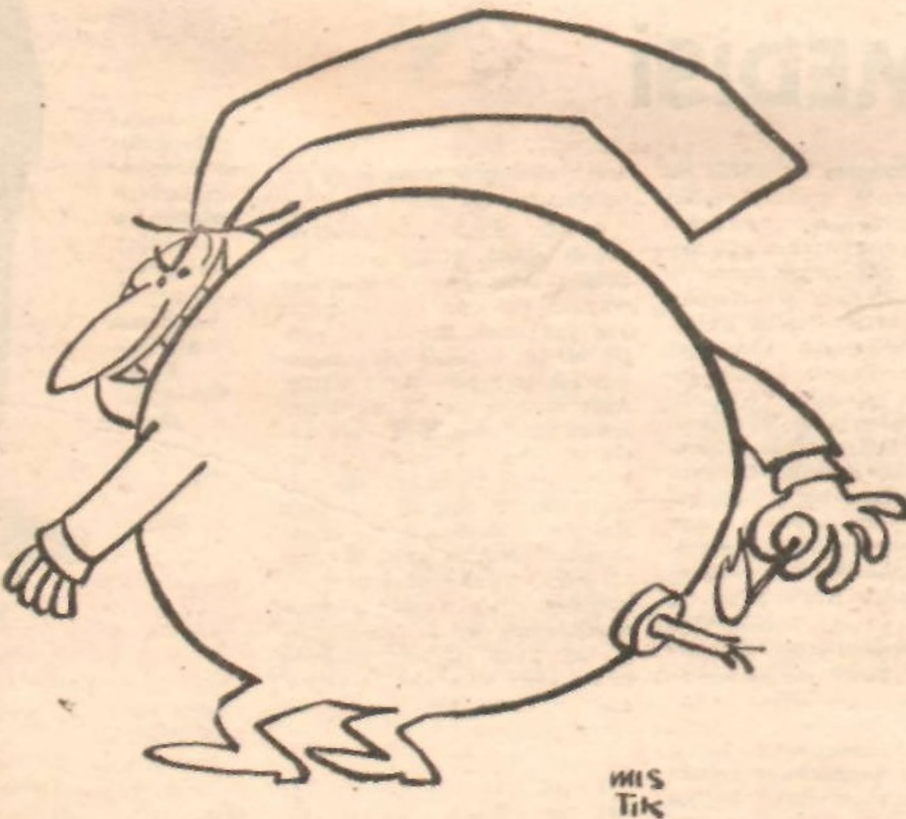
17 ağustos

Yeni komutanlar

■ Genelkurmay Başkanı Tural ile aralarında çıkan anlaşmazlık üzerine istifa eden kuvvet komutanlarının yerine tayinler yapılmıştır. Kara Kuvvetleri Komutanlığına Orgeneral Memduh Tağmaç Hava Kuvvetleri Komutanlığına Orgeneral Reşat Mater ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Koramiral Celâl Eyiceoğlu tayin edilmişlerdir. 30 Ağustos'ta diğer yüksek komutanlıklarda da geniş çapta değişiklikler yapılması beklenmektedir.

Eski tas, eski hamam

■ Öğrenci hareketlerinden sonra üniversitede reform yapmak üzere kurulan komisyonlarda öğrencilerin asıl istekleri hasıraltı edilmektedir. Bilindiği gibi, gençler, işgal ve boykot hareketlerinde üniversite yönetiminde söz hakkı, halka dönük eğitim ve özel okulların devletleştirilmesi gibi temel reformlar ileri sürmüşlerdi. Komisyon çalışmaları sonunda, anayasa öne sürülerek, öğrenciye üniversite yönetiminde söz hakkı tanınmasının imkânsız olacağı açıklanmıştır. Özel okulların devletleştirilmesi ise, artık söz konusu dahi edilememekte, gazetelerde yeni yeni özel yüksek okulların açılacağına dair boy boy ilanlar yayınlanmaktadır. Halka dönük eğitim ise, şimdilik devrimci gençlerin daima özlemini çekecekleri bir hayal olarak kalmıştır.

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Tarihin yasası budur

Böyle aşağılık oyunlarla saltanat sürmek mümkün müdür? İstanbul, Ankara, Konya derken İzmir'de patlak veren sabotaj olaylarını «komedi» kelimesinden başka bir kelime ile nitelendirmek mümkün mü? Düzmece sabotajın ardındaki kirli hesaplar daha şimdiden gün ışığına çıktı. Bomba olayını TİP'in üzerine yıkma tertipleri, sağduyu ve mantık sahiplerinin sağlam muhakemesi önünde daha ilk gün iflas etti. Türk adaleti önünde de bu sabotaj komedisinin bütün gülünçlüğü ile belgeleneceği günler uzak değildir. Bunun kendileri de farkında... Farkında oldukları içindir ki, daha düzmece sabotajın patırtısı sona ermeden Türkiye'deki sosyalist mücadelenin bellibaşlı simalarından birinin ölümünü vesile ederek yeni komplolara giriştiler. Reşat Fuat Baraner'in cenaze töreninde bir araya gelen ve çilekeş mücahide karşı son görevlerini yerine getiren sosyalistleri bir «yeraltı örgütlenmesi» peşinde göstermeğe kalkıştılar. İktidarın dümensuyundaki gazeteler, binlerce «komünist» hakkında soruşturma açıldığını bildiren manşetler attılar. Böylesine insanlık dışı bir mücadele biçimi tarihin hiçbir döneminde görülmemiştir. Bir insan sosyalist ise, onun «ölmesi» de mi suçtur? Arkadaşlarının onu toprağa vermek için bir araya gelmeleri de mi suçtur? Bunların öylesine gözleri dönmüştür ki, neredeyse «yeraltı faaliyeti» gösteriyor diye toprak altında yatan ölüleri dahi mezarlarından çıkartıp polis hücrelerinde sorguya çekeceklerdir!

Defalarca yazdık: Tekrar ediyoruz: Türkiye'de devrimci, anti-emperyalist nitelikte ve sola açık 27 Mayıs Anayasası yürürlükte bulunduğu sürece sosyalistler, temsil ettikleri emekçi halk sınıf ve tabakaları adına iktidar mücadelesini mutlaka ve mutlaka demokratik yoldan yaparlar. Ne yeraltı örgütlenmesine, ne de kaba kuvvete, zorbalığa ve sabotaja ihtiyaçları vardır: Bu anayasa düzeninde demokratik yoldan kitleleri uyandırmanın, bilinçlendirmenin, ülkenin yönetiminde söz ve karar sahibi kılmanın mümkün olduğunu, TİP'in oylarının sürekli şekilde artması ve Türkiye'nin en eski partisi CHP'nin sola açılmak ihtiyacını duyması en somut ve inkâr kabul etmez şekilde ispatlamıştır. Kaldı ki, Türkiye'deki bütün anayasa kuruluşlarının ve demokratik güçlerin tutum ve eylemleri de anti-emperyalist ve sosyalist cepheden yanadır. Böyle bir gelişim içinde kaba kuvvete, zorbalığa, hele hele dini yerlerde sabotaja başvurmak, her şeyden önce sosyalizme ihanettir. Dünyanın sayılı gerilla uzmanlarından Alberto Bayo'nun kitabı iki haftadır ANT'ta tefrika ediliyor. Che'ye ve Castro'ya gerillayı öğretmiş olan bu devrimcinin en başta söylediği sözler bu gerçeğin en yetkili ağızdan ifadesidir: **«Geniş *halk yığınlarının desteğinden yoksun bir başkaldırış yada* halkın benimsediği bir rejime karşı girişilen hareket daima başarısızlığa ulaşır!»**

Ama bu demek değildir ki, sosyalistler egemen sınıfların lütfu ile ayakta duracak, daima pasif davranacak, daima savunmada kalacaklardır. Sosyalist eylem, tarihsel gelişim içinde sömürücü egemen sınıfların tahakkümüne karşı büyük çoğunluğu teşkil eden emekçi halk kitlelerinin siyasal iktidarı ele geçirme mücadelesidir. En âdil yargıç olan tarih önünde sanık sandalyesinde oturan egemen sınıflardır. Sosyalistler kendilerinden davacıdırlar. Sosyalistler savunmak değil, suçlamak, mahkum ettirmek durumundadırlar. Elbette soygunun, sömürünün hesabını soracaklar, herkesin özgür ve mutlu yaşadığı bağımsız bir Türkiye'nin savaşını demokratik yoldan sonuna kadar vereceklerdir. Bugün bu yargılama tarih kürsüsü önünde «anayasa»ya göre yapılmaktadır. Eğer bu anayasa ortadan kaldırılır, anayasa kuruluşları bertaraf edilirse, o zaman başka mücadele metodlarını uygulamak elbette kaçınılmaz hale gelecektir. Sosyalistler ve tüm anti-emperyalist güçler böyle bir emrivaki karşısında Amerikan emperyalizminin hizmetindeki egemen sınıflar diktasına karşı hiç şüphesiz başka metodlarla mücadele edeceklerdir. Büyük çoğunluğu azınlık diktasına karşı savunmanın metodlarını muhakkak ki, bugünden öğrenecekler, bileceklerdir. Ve gerektiğinde gözlerini kırpmadan uygulayacaklardır. Tarihin yasası budur!

Reşat Fuat Baraner'i kaybettik

Türk toplumunun devrimci çizgisinde öncü görevi almış olan Reşat Fuat artık aramızda değildir. Adı her zaman en başlarda anılacaktır. Her devrimci gibi zor yaşamıştır ve kinsiz yaşamıştır. Hiç öfkeli değildi, hiç kimsenin dayanamıyacağı yerlerden ve koşullardan kimseyi kınamadan, kimseye kızmadan çıkmıştır. Bütün sorunlarda sükûnetini bozmadan, araştırmaya ve çözüme yönelen ve doğru sonuçlara ulaşmak isteyen tutumunu, gerçekçi ve objektif tutumunu elden bırakmamıştır. Toplum konularına bilim yolundan gelmiştir, matematik ve kimya öğrenimi yapmıştır, ekonomiyi ve felsefeyi kendi kuralları içinde en iyi değerlendiren az rastlanır kişilerdendi. Bir sürü karmaşıklık içerisinde görünmez hale geliveren öz noktayı, sezgi ile değil, hayır, doğru ve sağlam bir muhakeme sonucu olarak bulup çıkarırdı. Büyük yanılgılara düştüğünü gören bilen yoktur, herkes tarafından sevilen, sözüne güvenilen, sözü kanıt değerinde olan bir öncü idi. Marksist literatürde, ekonomide, özellikle felsefede, kendisine her sorunun sorulabileceği güçteydi.

Şimdi Reşat Fuat'ı ölüm 67 yaşında ve ölümünden on gün öncesine kadar son gücünü ekmek parasının peşinde tüketirken bulmuştur. Bir kaç yıl önce kalb hastalığı geçirmişti. Bir buçuk ay önce de önemsiz gibi görünen rahatsızlıklar başlamıştı, göz göre eriyor, gücü azalıyordu. Pazar günü hastahane yatağının çevresinde toplaşan arkadaşlarıyla görüştü, sevişti, her zamanki sevimliliği, her zamanki kibarlığı ile gönüller aldı ve ertesi sabaha çıkmadı.

Devrimciydi, öğretinin çeşitli bunalımları içinde doğru çizgiden şaşmamayı, öncülerin o zor ve nankör işini, başarmıştır. Kendi ülkesinin gerçeğinden ve kendi halkının özgürlüğünden ve mutluluğundan başka bir şey düşünmemiştir. Otuz yıl öncesinin Yeni Edebiyat Dergisi'ni, o küçük ve aydınlık dergiyi hatırlıyoruz. Bu dergide Ali Rıza imzasıyla yayımladığı güçlü yazıları çağının genç zihinleri hiç bir zaman unutmamışlardır. Dost çevresinde konuşup dertleşmeyi severdi, insana belli etmeden öğretir, zor düğümleri çözer, bunalımları giderir, ve bütün bunlar hep sakin, gösterişten uzak ve bir akar su berraklığı içinde geçerdi. Bildiğini iyi bilenlerin duraksamıyan, inandırıcı bir konuşması vardı. Otuz yıldır nice bunalımların onun yerinde ve zamanında değinmeleriyle nasıl sona ermiş olduğunu bilenler çoktur.

Ve mihnet yılları gelmiştir. Yönetici sınıfların bilgisizlikten ve gereksiz düşmanlıklardan beslenen nobran ve hoyrat tutumları... ve Reşat Fuat eziyet çekmiştir, çilesi ağır olmuştur, yirmi yıla yakın süre mahpus damlarında yatmıştır, gene kavga onu hep en önde en korkulu yerde bulmuştur. Devrimci namusa örnek olmuş, elindeki bayrağı yere düşürmemiştir. Kişiliğinin en belirgin özelliği iffeti olmuştur. Robespierre gibi o da bozulamaz'dı. Eli kire değmemiş, gırtlağından haram lokma geçmemiştir. Çok eziyet görmüştür, çok kahır çekmiştir, hiç eziyet görmemiş hiç kahır çekmemiş bir insan gibi kalmıştır. Yüzü her zaman sakin, bakışı her zaman açık ve duru kalmıştır.

İstanbul Darülfünunu Fen fakültesi matematik bölümünü bitirmiş, Almanya'da kimya öğrenimi yapmış, çalışkan ve parlak zekâlı bir kişiydi, Gazi Mustafa Kemal Paşanın yakın akrabasıydı, önünde bütün ikbal yolları açıktı. Reşat Fuat arkadaş zor yolu seçmiş, dar kapıdan geçmiş, ömrünü Türk emekçisinin yoluna koymuş, ve ekmek parası olan kalemi elinde ölmüştür.

Müntakim ÖÇMEN

Türkiye'deki sosyalist mücadelenin en seçkin ve en çilekeş savaşçılarından Reşat F. Baraner, 67 yaşında hayata gözlerini yummuştur. Baraner'in cenazesi perşembe günü toprağa verilmiştir. Emekçilerin davasına hayatını vermiş olan Reşat Fuat Baraner'in acı kaybı dolayısıyla ANT, bütün Türk emekçilerine ve sosyalistlerine başsağlığı diler...

SANIK İBRAHİM UÇAL
— Asıl hedef: TİP —

İzmir sabotajı (!) sanıklarından Ertuğrul Destan, Muharrem Elatik, Esat Elmalı, Ünal Ayyıldız ve İsmail Doğrukaş...

SABOTAJ KOMEDİSİ

Geçen hafta İzmir, dünyada eşi ender görülebilecek bir **«sabotaj komedisi»**ne sahne oldu...

Cumartesi gününün son saatlerinde Amerikan Haberler Merkezi Binası'na **«Molotof Kokteyli»** atıldı. Bu sabotaj ve kundaklama olaylarının sanığı olarak polis tarafından **«müseccel komünist»** diye takdim edilen O. Başdemir adında biri yakalandı. Amerikan Haberler Merkezi'ne **«molotof kokteyli»** ni atar atmaz yakayı ele veren Başdemir derhal bülbül gibi konuşmaya başlayarak kendisinin bir **«komünist»** olduğunu açıklayıverdi. Sonra Hisar Camii'ne de bomba koyduklarını anlattı ve suç ortaklarını bir bir ele vermeğe başladı.

Sabotajcılar, herhalde **«komünist»** oldukları daha iyi anlaşılsın diye, Amerikan Haberler Merkezi'ne molotof kokteyli attıktan sonra daha garip bir biçimde sabaha karşı camide bombalarını patlattılar. İşin garibi, camide bombanın patlayacağını polis daha önce biliyordu. Hattâ ve hattâ namaz kılan cemaat arasında da bunu bilenler vardı. Bazı gazeteciler de durumdan haberdardı. Sözün kısası, patlayacağını önceden haber veren yalancı bomba söz verdiği saatte ve büyük bir gürültüyle patladı. Bu patlamaya rağmen Hisar Camii İmamı cemaatı namaz kılmağa çağırdı. Camide belki de ikinci bir bomba bulunması ihtimalini dikkate almaları gerekirken, polisler, ikinci bombanın patlamayacağından gayet emin, cemaati **«bombanın patlamasından önce ve sonra»** camiden çıkarmadılar. Hisar Camii şadırvanında patlayan bombanın da bir yanı duvar, öte yanı kum torbası görevi yapabilecek gübre torbaları ile kapalı idi. Nitekim patlamada yalnız duvar ve saksılar zarar görüyordu.

Amerikan Haberler Merkezi'ne **«molotof kokteyli»** nin atılması da aynı gariplikler içinde olmuştu. Zira her gece demir kepenkleri kapatılan Amerikan Haberler Merkezi'nin olay gecesi kepenkleri kapatılmamıştı ve patlayıcı madde İzmir için erken denebilecek bir saatte, hemen herkesin sokakta olduğu **bir sırada (24'ü 1 geçe)** atılıyordu. Amerikalılara ait bütün binaların önünde polisler aralıksız nöbet tutarken o gece Amerikan Haberler Merkezi'nde hiçbir polis görevlendirilmemişti. Açık kepenklerden içeri molotof kokteylini atan Osman Başdemir, yakalanmamak için değil, yakalanmamak için elinden gelen herşeyi yapmıştı. Ve Başdemir'in cebinden patlayıcı maddelerin nasıl kullanılacağı hakkında bir şema çıkmış, Başdemir kimse kendisine bir şey sormadan «ben komünistim» diye nümayiş yapmıştı. Başdemir olaydan hemen sonra yakalanmış, bu kadar tehlikeli bir işe girişen bir adam olarak arkadaşlarını açıklamaması gerekirken derhal polise bütün bildiklerini sayıp dökmüştü...

Polis, inanılmayacak kadar kısa zaman içerisinde ve hepsini elleriyle koymuşçasına, ağaçtan armut devşirir gibi, elebaşıları da bir **«müseccel komünist»** olan sanıkları toplamaya koyuldu.

Ama patlayan bombalar sahteymiş, yakalanma mizansenleri gülünçmüş, elebaşı Osman Başdemir «kafadan yana» biraz rahatsızmış... Ne gam!

Osman Başdemir'in **«dut yememiş bülbül»** gibi şakıması sonunda **«sabotaj ve kundalama»** olayının sanıkları olarak dokuz kişi yakalandı. Bunlar da, polisin verdiği bilgilere göre, suçlarını **«şakır şakır»** itiraf ettiler. Ama soruşturma biraz derinleştirilince, **«komünist şebekesi»** nin altından ortaya çıka çıka ne çıksa beğenilir? Bir hırsız çetesi... Meğer, Amerikan Haberler Merkezi'ni ve Hisar Camii'ni bombalayanlar bir hırsız çetesi değiller miymiş! Tabii bunların hırsız oluşları **«komünistliklerini»** örtbas edecek değil ya! Tam tersine, bunların hırsızlıkları komünist oluşlarının bir başka delili sayılıyordu İzmir polisince...

Yalnız, müseccel komünistlikleri, casuslukları, hapiste yatmaları kamuoyunun önüne çarşaf çarşaf serilen sanıkların hırsızlıklarını onca karışık meselenin içerisinden İzmir polisi nasıl bulup da meydana çıkartmıştı? Siyasi polisin Türkiye'ce böyle başarı üstüne başarı gösterdiği görülmüş şeylerden değildi, doğrusu...

Ama işin bir püf noktası vardı. O da, **«kundaklama ve sabotaj»** olayının sanıklarını yakalayan kişilerin siyasi polis değil de, İzmir İkinci Şubesi'nin hırsızlık masası memurları olması idi! Müseccel komünistleri, casusları bir kaç saat içerisinde toparlayacak kadar kudre-

Osman Başdemir mahkemede suçlamaları reddederek «Sabotajı tertipleyen ve bombaları patlatan Faruk Sükan'dır» diyor..

te sahip olan hırsızlık masası memurlarının, sanıkların bir de hırsızlıklarını bulup ortaya çıkarmaları kadar tabii ne olabilirdi dünyada? Nitekim öyle de oldu.

Bütün bu olup bitenlerin yanında bir başka nokta daha dikkati çekiyordu. İzmir'in siyasi polisi, yani Birinci Şube memurları, bu işten tamamen ellerini eteklerini çekmişlerdi. Belki de çektirilmişlerdi. Siyasi suçluları İzmir'de Hırsızlık Masası memurları yakalıyorlar, ifadelerini alıyorlar, gazetecilere resim çekmeleri için izin veriyorlardı. Bu işte ille de bir başka niyet arayan şüpheci kişiler ise, İkinci Şube Müdürü'nün «aynı sıkıklıkta» olmayışı yorumunu, zaten meselenin arap saçına döndüğü yetmezmiş gibi, ortaya atıyorlardı.

Esasında bir camide bir «müseccel komünist» ile tayfasının bomba patlatmasının kimlerin işine yarayacağını, kimler tarafından istismar edileceğini araştırmakta büyük yararlar vardı. Bir kere işin allem edilip

kallem edilip TİP'in sırtına yüklenmesine çalışıldığı daha olayın başında belli oluyordu. Hele Zehir Hafiye Sükan'ın dehşetengiz demeçleri TİP'e karşı ateş saçıyordu. Demek ki, bomba olayından yararlanan kimselerle bombayı atanların durumlarında çelişmeler vardı. Bir insanın kendi ideolojisine, kendi prensiplerine ve kendi arkadaşlarına zarar vermek için böylesine ahmakça tertiplere girmeyeceğini anlamak için fazla zekâya da gerek yoktu. Ama Osman Başdemir kalkıyor, molotof kokteylini atar atmaz şıp diye yakalanıyor, hemencecik komünist olduğunu bağıra çağıra açıklıyor, arkadaşlarını teker teker ele veriyordu. Ve böylesine deli saçmasından farksız bir işin altından bir kalemde kalkıveren Bay Sükan, o akıllara durgunluk verecek fikirleriyle peşin hükümlü suçlamalara girişiveriyordu. Bu karışık işlerin, hesapların altında bir bityeniği vardı ama neydi?

Sanıklardan Osman Başdemir'in komünistlikten, Şükrü Kurt ile İsmet Kurtuluş'un Bulgaristan hesabına casusluk yapmaktan sabıkaları olduğu, İsmail Doğrukaş, Ünal Ayyıldız, İbrahim Uçal, Ertuğrul Destan, Esat Elmalı ve Muharrem Elatik'in ise sabıkasız oldukları polis tarafından bildirilmişti.

Ama Sükan, ne olursa olsun, olayla TİP arasında bir bağlantı kurmak için çırpınıyordu. Başdemir'in yakalanmasından sonra bir çok TİP'linin ifadelerinin alınması, evlerinin aranması ve sonra da serbest bırakılmaları bunun deliliydi. İlgililer nihayet Sükan'ın isteğini yerine getirip dokuz sanık arasında üç de TİP'li buluverdiler. Ve Zehir Hafiye ile adamları, Konya'da gezici ayaklanmanın sanıklarından en az 30'unun AP'li olduğunu bir an için unutup, bu üç

Sanık İsmet Kurtuluş ağlayarak ifade veriyor, yanında da Şükrü Kurt görülüyor.

sanıktan dolayı sabotajı TİP'e maletmeğe kalkıştılar.

Çarşamba günü öğleden sonra Çankaya'da Başbakan Demirel ile görüşen İçişleri Bakanı Sükan İzmir Olayları ile ilgili dört sayfalık bir açıklamayı basına verdi. Açıklamada sanıkların kimlikleri en ince ayrıntılarına kadar belirtildikten sonra Başdemir'in azılı bir komünist olduğu bildiriliyor, «Osman Başdemir mahkumiyeti sebebiyle herhangi bir partiye kayıtlı değildir. Ailesi Fatma Başdemir TİP üyesidir» denilerek, ayrıca İbrahim Uçal, Ünal Ayyıldız, Muharrem Elatik, Esat Elmalı ve Ertuğrul Destan'ın da TİP'li oldukları ileri sürülüyordu.

İktidarın olayı TİP'in üzerine yıkma gayreti, çarşamba günü mahkemede sorguya çekilttirildi. Sanıklar, daha önce

gazetecilerle konuşturulmadan poliste verdikleri ifadelerde, yine polisin açıklamasına göre, suçlarını itiraf etmişleri, her şeyi en ince ayrıntılarına kadar anlatmışlar ve «Suçluyuz» demişlerdi.

Ne var ki, sanıkların polise verdikleri ifadeler mahkemede hep tersyüz oldu. Başta Osman Başdemir olmak üzere tüm sanıklar bomba olayı ile hiçbir ilgileri olmadığını ileri sürdüler. TİP üyesi sanıklar da, bu işin TİP'in üzerine yıkılmak istendiğini, polisçe bu nedenle yakalandıklarını söylediler. Başdemir'in ifadeleri ise, «sabotaj komedisi» nin en dikkati çekici sahnelerinden biri oldu. Mahkemede «ben suçsuzum!» diyen Başdemir, yargıcın «peki o halde suçlu kim?» sorusunu şöyle cevaplandırdı :

«... Herhalde Faruk Sükan olacak. Çünkü polisler ifademi alırken bir tanesi bir arkadaşına bu durumu söyledi. Bombaları Faruk Sükan patlatmış olabilir.»

Başdemir, daha önce polisin kendisine işkence yaparak «suçluyum» dedirttiğini de belirttikten sonra diğer sanıkları şöyle savunuyordu : **«Bunların hepsi de suçsuzdur. İsimlerini benden işkence ile, zorla aldılar. O zaman ıstırap çekmemek için bu isimleri vermek zorunda kaldım. Bunlar masumdurlar...»**

İşkence meselesi ortaya çıkınca her komedide yer alan komik çelişkilerden biri de kendisini göstermekte gecikmedi... Kendisine işkence meselesini soran gazetecilere İzmir Emniyet Müdürü Rüştü Ünsal **«Polis soruşturma sırasında sanıklara bir fiske dahi vurmamıştır. Suçlu karakolda doğru söyler, mahkemede şaşar...»** cevabını verirken İzmir Savcısı Recep Erkilet aynı soruyu şöyle cevaplandırıyordu : **«Bir ikisi sıkıştırılmıştır. Diğerlerine bir şey yapılmamıştır...»**

Böylece Sükan'ın tertibi, daha bir kaç gün geçmeden bütün komikliğiyle sırıtmağa başlamıştır. Nitekim, TİP İl Başkanı Güney Dinç de, Sükan'ın

asılsız suçlamalarını cevaplandırarak **«Çirkin bir tertiple karşı karşıya bulunuyoruz. İçişleri Bakanı, İzmir olayı sanıklarının yedisinin TİP üyesi olduklarını iddia etmiştir. Bu doğru değildir. Yalnız üçü TİP'lidir. Diğerlerinin partimizle ilişkisi yoktur. Adli tahkikat henüz başlamamışken İçişleri Bakanı'nın sanıklarla ilişki kurarak TİP aleyhinde suçlamalarda bulunması suçtur, bakan istifa etmelidir»** demiştir.

TİP Genel Sekreteri Rıza Kuas da verdiği demeçte Sükan'ın çirkin tertibini teşhir ederek şunları söylemiştir: **«Ortada iki ihtimal vardır : Sanıklar arasında TİP'li bulunabilir ama bunlar suçsuzdurlar ve bir tertibe kurban edilmek istenmektedirler. Sanıklar arasına karıştırılan bazı kimseler daha önce Sükan ve benzerleri tarafından bilhassa partiye sokulmuşlardır ve bir tertibin içinde TİP'e suç atmak için vasıta durumuna düşürülmüşlerdir. Sanıkların tümü tarafından asıl suçlu olduğu iddia edilen Sükan, derhal İçişleri Bakanlığı'ndan çekilmelidir...»**

Atatürk'ün Bursa Konuşması'nı dahi «komünizm propagandası» gerekçesiyle dâva konusu yapan ünlü Bornova Savcısı Osman Kırkyaşaroğlu tarafından açılan bu dâvanın safahatı ve sonucu muhakkak ki çirkin tertibi bütün çıplaklığıyla ortaya çıkartacaktır.

Hitlercilik Oyunu

Yaşar Kemal

Bir haftadır okuyucularımla konuşuyorum. Onlar konuşuyor ben dinliyorum, ben konuşuyorum onlar dinliyorlar. Konuşuyoruz işte. İçinde genci yaşlısı, öfkelisi, soğukkanlısı, umutlusu umutsuzu var. Korkağı, cesuru var.

O: «Göz göre göre şu demokrasi gümme gidiyor. Yok mudur kurtaracak bahtı kara maderini?»

Ben: «Yok. İşler öyle bir sarpa sardı ki... Bu hükümetten başka her hangi bir hükümet olsa iktidarda demokrasi dedikleri kurtulurdu. Böyle kör topal bir süre daha giderdi.»

O: «Hiç mi umut yok?»

Ben : «Yok gibi.»

O: «Şu demokrasi de Türk milletine çok şeye malolmuştu. Yirminci yüzyılın aydınlığından, Ortaçağın karanlığına doludizgin gitmememize. Yeryüzünün belki de en ilginç halkı okutma deneyi, başarılı Köy Enstitüleri, demokrasi sayesinde kapatıldı.»

Ben : «Evet hiç bir oyun bir millete bu kadar pahalıya malolmamıştır. Bağımsızlığımızı demokraside yitirdik.»

O : «Kompradorluk demokraside doğdu.»

Ben : «Her bir komprador bir Koloniyel.»

O : «İnsanlarımız, kültürümüz yozlaştı.»

Ben : «Anadoluda Allahsız kitapsız, dinsiz imansız, her şeyi, ahlâkı, ırzı namusu, insanlığı yalnız parayla ölçen, her şeyi parayla ayarlayan insafsız, eli kanlı bir tefeci sınıfı doğdu. Bugün Türkiye bunların etkisinde. Bunlar Türkiyeyi yoketmezlerse tarih boyunca bir daha Türk milletinin sırtı yere gelmez. Bu da demokrasi sayesinde.»

O : «Evet demokrasi Türklere çoğa mal oldu. Şeriat isteriz avazeleri Türkiye semalarını titretmeğe başladı. Tam bundan yüz, yüzelli yıl önceleri gibi.»

Ben : «Şunların basınına bakın. Şu seviyeye bakın. Bunlar Türk milleti gibi bir milleti idareye kalkışanların basını.»

O : «Dünya basını bu kadar aşağılık, bu kadar düşünce yoksunu, bu kadar sabahtan akşama kadar küfreden bir basını görmemiştir. Demokrasimizin dünyaya sunduğu bir dünya rekoru.»

Ben : «Bazan umutsuzluğa düşüyorum. Her hangi bir milletten, yozlaşmamış, bir çok iyi hasletlerini yitirmemiş bir milletten, bir milletin arasından böyleleri nasıl çıkarlar?»

O : «Bir oyun olan demokrasimizin en büyük kusuru, oyun olaraktan başlamasıdır. Bu oyun olarak başlayan demokrasi, oyun olaraktan da sürdü gitti. Kimse demokrasiye inanmıyor. Birkaç iyi niyetli kişi hariç. Hele iktidara gelenler hiç inanmıyorlar.»

Ben : «Demokrasiyi bir kandırmaca, yutturmaca sayıyorlar. Halkın sağduyusuna, zekâsına, dehasına inanmıyorlar. Kimse de inanmıyor. Halkı ahmak biliyorlar. Çocuk gibi davranıyorlar ona.»

O : «Halk bunu yutuyor mu?»

Ben : «Yutar mı?»

O : «En büyük silâhları aldatmaca, kandırmaca..»

Ben : «Hıristiyanın emrindeki yeşil sarıklı, din tüccarı kâfiri saf, dini bütün, vatansever müslümanlarla karıştırıyorlar. Karmakarış ediyorlar. Dini halkın ekmeğinin karşısına dikiyorlar. Kompradorun bayrağı oluyor din. Hıristiyan zenginlerinin kölesi kompradorun kalkanı yapıyorlar dini. Dini, tüyü bitmedik yetimlerin, hastanın sayrının, yoksulun, çalışanın daha fazla sömürülmesi için alet olarak kullanıyorlar.»

O : «Buna müslümanlar ne diyorlar?»

Ben : «Bu alçaklıktan şimdilik onların haberleri yok. Çünkü dünyada bu deneati yalnız kompradorlar, onların köleleri yaparlar. Saf müslüman güzel dinini, halkı sömürmek için kullanıldığını ne bilsin. Akla bile gelmez.»

O : «Halkın ekmeğinin karşısına dikilen din yıpranır. Halkın ekmeği din kadar kutsaldır.»

Ben : «Bir gün müslümanlar bunu öğrendiklerinde seyreyle sen gümbürtüyü. Sıçan deliği bin altına çıkar. Kompradorlar Türk milletinden çaldıkları paralarla kendilerine bir küçücük sıçan deliği bile alamazlar. Ve halk sonuna kadar böyle kalmayacak. Halkın dehası Türk milletinin imdadına tez günde yetişecek. Din düşmanı, insanlık düşmanı, milliyetçilik, vatan düşmanı, halk düşmanı, komprador uşağı yeşil sarık belâsını bulacak. Müslüman dini de saflığına kavuşacak, halkın, insanların yanında olacak. Hakkın, güzelliğin yanında olacak. İlk doğuş günlerindeki gibi..»

O : «Şimdilik onu Konyada kullanıyorlar. Halkın ekmeğine, Türk milletinin bağımsızlığına karşı... İzmirde onunla Hitlercilik oynuyorlar, boylarına da bakmadan.»

Ben : «O kadar küçükler ki, o kadar pire gibiler ki, işte bu yüzden akıbetleri Hitlerin akıbeti gibi bile olmayacak.»

O : «Yazık ki, bu demokrasi oyunu bize çoğa mal oldu. Yok mudur kurtaracak bahtı kara maderini?»

Ben : «Var mı dersiniz?»

Tural'ın keyfi tutumuna karşı çıkarak istifa eden Refii Yılmaz, İrfan Tansel ve Necdet Uran bir arada...

Komutanlar arasındaki anlaşmazlık!

CEMAL TURAL
— Dediğim dedik! —

Uzun süreden beri kamuoyundan gizlenen **«yüksek komutanlar seviyesindeki anlaşmazlık»** nihayet geçen hafta üç kuvvet komutanının istifa etmesi ile açığa çıkmıştır.

ANT okurlarının gayet iyi hatırlayacakları gibi, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Cemal Tural ile kuvvet komutanları arasındaki anlaşmazlık geçen yıl kendini göstermiş bulunuyordu. Anlaşmazlığın konusu özetle şöyle idi:

Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun 1970 yılında yürürlüğe girecek 49. maddesinin (F) fıkrası gereğince bekleme süreleri sonunda terfi edemeyen generaller ile amirallerin emekliye sevkedilmeleri gerekmektedir. Ancak, bu madde 1970 yılında yürürlüğe gireceği için bu ayıklama işlemi şimdilik uygulanamamış, süresi gelen bütün general ve amiraller terfi ettirilmiştir. Bu yüzden orduda piramit bozulmuş ve üst kademelerde tıpkı 27 Mayıs öncesinde olduğu gibi bir şişkinlik meydana gelmiştir. Ayrıca bu general ve amirallerin terfi ettirilmesinde de, görüş ayrılıkları belirmiştir. Terfi ettirilecek general ve amirallerle ilgili olarak Orgeneral Tural'ın Yüksek Askeri Şûra'ya getirdiği liste kabul edilmemiş, kuvvet komutanlarının hazırladıkları liste onaylanmıştır.

Genelkurmay Başkanı Tural, bu defa istediği general ve amiralleri mutlaka terfi ettirebilmek için Askeri Şûra toplantısından önce yurt gezisine çıkmış, deniz, hava ve kara kuvvetlerine bağlı yerlerde terfilerle ilgili icraatta bulunmaya başlamıştır. Tural'ın bu yetki sınırlarını tecavüz eden tutumu karşısında Deniz Kuvvetleri Komutanı Necdet Uran ve Hava Kuvvetleri Komutanı İrfan Tansel birlikte hareket etmeye karar vermişler ve Cumhurbaşkanı Sunay'a çıkarak istifalarını vermişlerdir. Ancak Cumhurbaşkanı Sunay, kuvvet komutanlarının istifalarını kabul etmemiş, hattâ gazete haberlerine göre, iki komutana **«Beraber geldiniz, beraber gidersiniz»** demiştir. Olay gazete sütunlarına geçince, Tural ile diğer komutanlar arasındaki anlaşmazlık bütün ayrıntılarıyla kamuoyuna açıklanmıştır.

Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da aynı anlaşmazlığın patlak vereceğini hesaplayan Demirel, Sunay yoluyla Necdet Uran ve İrfan Tansel'e kontenjan senatörlüğü ve büyükelçilik teklif etmiş, fakat komutanlar bu teklifleri bugüne kadar oyalamışlardır. İktidara geldiği günlerde, komutanlar arasındaki anlaşmazlıkların kendi yararına olacağını sanarak her türlü kışkırtıcılığı yapan Demirel iktidarı, bugün anlaşmazlığın giderilmesi için büyük çaba harcamıştır. Çünkü, gideceklerin yerlerine gelecek olanların nasıl bir tutum takınacaklarını kestirmek mümkün değildir.

Bu bakımdan, Demirel iktidarı, dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmamak için anlaşmazlığı tatlıya bağlamak üzere Sunay'ı aracı olarak kullanmak istemiştir. Ancak bu teşebbüsler de sonuç vermemiş, hafta sonunda Tansel ve Uran'ın istifaları kesinleşmiştir.

Ancak, Genelkurmay Başkanı Tural'ın da durumu kritiktir. Tural önümüzdeki mart ayında yaş haddini doldurmakta, bir yıl daha görevde kalabilmesi ancak Bakanlar Kurulu kararı ile mümkün olabilmektedir. Bu bakımdan Tural'ın hükümetle iyi geçinmesi şarttır. Kuvvet komutanları ile Tural arasındaki anlaşmazlığın nedenleri sadece genelkurmay başkanının yetki sınırlarını aşmış olması ve terfi listeleri ile de ilgili değildir. Komutanlar, son öğrenci olayları sırasında hükümetin tutumunu benimsemediklerini belirtirlerken, Tural hükümetin izlediği politikanın yerinde olduğu tezinde israr etmiştir. Sızan haberlere göre, bu konuda yapılan toplantılarda ve Milli Güvenlik Kurulu'nun son toplantısında aynı konuda tartışmalar olmuştur. Daha sonra Tansel ve Uran, Milli Güvenlik Kurulu toplantısı sonunda yayınlanan bildiriyi hayretle karşıladıklarını, iktidarla ordunun aynı paralelde gösterilmesi amacıyla bildirinin bu şekilde kaleme alındığını ilgili yerlere bildirmişlerdir.

Şimdi büyük problem, istifa eden kuvvet komutanlarının yerine kimlerin getirileceğidir. İktidar her ne kadar, yaş haddini doldurmuş bulunan Tural'ın tayin yetkisini elinde bulundurarak Genelkurmay Başkanı'nı tamamen kendi kontrolunda tutabilecekse de, yeni gelecek kuvvet komutanları için aynı şey söz konusu değildir. Milli Güvenlik Kurulu'nda söz sahibi olacak üç yüksek komutanın seçimi meselesi, başta Demirel olmak üzere bütün AP ricalini ve Genelkurmay Başkanı'nı ciddi şekilde düşündürmekte, hattâ endişelendirmektedir.

■

Belediye eliyle vurgun

Mimarlar Odası İstanbul Sekreteri Demirtaş Ceyhun geçen hafta yaptığı basın toplantısında, **«son mahalli seçimlerden sonra belediyelerin kontrolunu ele geçiren AP'lilerin daha bismillah demeden treni kaçıran yolcu telaşıyla yaptıkları bir takım icraatlar ve verdikleri kararlar bizi kuşkuya düşürecek mahiyettedir»** demiştir.

Ceyhun'un açıklamasına göre,

1. Bugünkü rayiçlerle en azından 2-3 milyar liralık bir istimlak kararı demek olan Boğaz Köprüsü çevre yolu güzergahı, henüz İstanbul nâzım planı tamamlanmadan ve hiçbir bilimsel eleştiriden geçirilmeden onaylanmıştır.

2. İstanbul Belediyesi'ne ait bir takım arsalar çok ucuz bedellerle satışa çıkartılmıştır. Son olarak satışa çıkartılan belediye arsası sayısı 24'ü bulmuştur.

3. Çatı katlarının tam kat haline getirilmesi için, örneğin Pendik ve Ankara belediye meclislerince karar alınmak istenmiştir.

4. Ankara Atatürk Bulvarı'nın Akay kavşağında bina yükseklikleri bir çırpıda 6 kattan 10 kata çıkartılmıştır. Bu yüzden bu bölgede Belediye Başkanı Ekrem Barlas'ın adamı olan Şakir Kesebir ile Celal Bayar'ın da arsaları dahil olmak üzere bir çok arsanın metre karesi 900 Lira'dan 1600 Lira'ya çıkmıştır.

5. Gecekondu bölgelerinde hiç yol yokken İstanbul ve Ankara'da zengin muhitlerine pahalı yollar yapılmaktadır.

Ayrıca, teknokrat kıyımı da devam ettirilmekte olup Ankara Belediyesi Yapı Kontrol Müdürü Cenap Terzioğlu bu görevden alınmış, yerine eski DP milletvekillerinden Bedii Enüstün getirilmiştir. Terzioğlu'nun müracaatı üzerine Danıştay bu değişiklik kararını iptal etmiş, ancak Ankara Belediye Başkanı Ekrem Barlas uygulamamıştır.

Mimarlar Odası, Danıştay kararı uygulanmadığı takdirde, Savcılığa başvurarak Belediye Başkanı Ekrem Barlas'ın, kanunun açık hükümlerine dayanarak, tutuklanmasını ve hakkında dava açılmasını isteyecektir.

DAM ÜSTÜNDE ZAMAZAM VUR BELİNE MİLLETİN!

Sükan'la İzmir'deki yardağı, Ünsal'ın hâli gâyetle güç... Ondan hep böyle cinaslı, hep böyle cemiyetli konuşuyorlar... Diyelim: Sükan, **«Delillerimiz sağlamdır»** dedi; bu, bileceksiniz ki, **«Delilerimiz sağlamdır, Osman'ı, Başdemir'i iyi bağladık, sağlam bağladık»** demeğe gelir... Diyelim Ünsal, **«Osman, Manisa ve Bakırköy tımarhanesine hasta değil, ziyaretçi olarak girmiştir»** dedi, hemen çakacaksınız; bu, Osman'ın tımarhâneye dört yıllığına, geceyatısına misafir olduğu anlamını taşır. Ama mecburlar, na'psınlar, kim seçmişse seçmiş, zırdelinin biri bu Osman!.. **«Git Amerikan Haber Bürosu'na bir Molotof kokteyli at»**, dendiyse, ulan, kokteylden kokteyle fark var!.. Bu hıyar unutmuş Molotof adını, sormuş soruşturmuş **«Amerikanlar en çok hangi kokteyli sever»** diye. Efes Oteli'nin barmenini bulmuş, o da Martini kokteylini salık vermiş... Üstünden de çıktı formülü, pembe bir kâğıda yazılı...

MALZEME : Yarım şarap kadehi dolusu sek cin, yarım şarap kadehi dolusu İtalyan vermutu, sekiz damla akide şekeri şurubu, oniki damla portakal suyu, bir ufak parça limon kabuğuyla kırılmış buz.

YAPILIŞI : Kokteyl kabını kırılmış buzla dolduracaksın, üstüne hazır sıvıları döküp büyük bir bardağa süzecek ve yüzeyinde yüzen ufak parça Limon kabuğuyla sunacaksın...

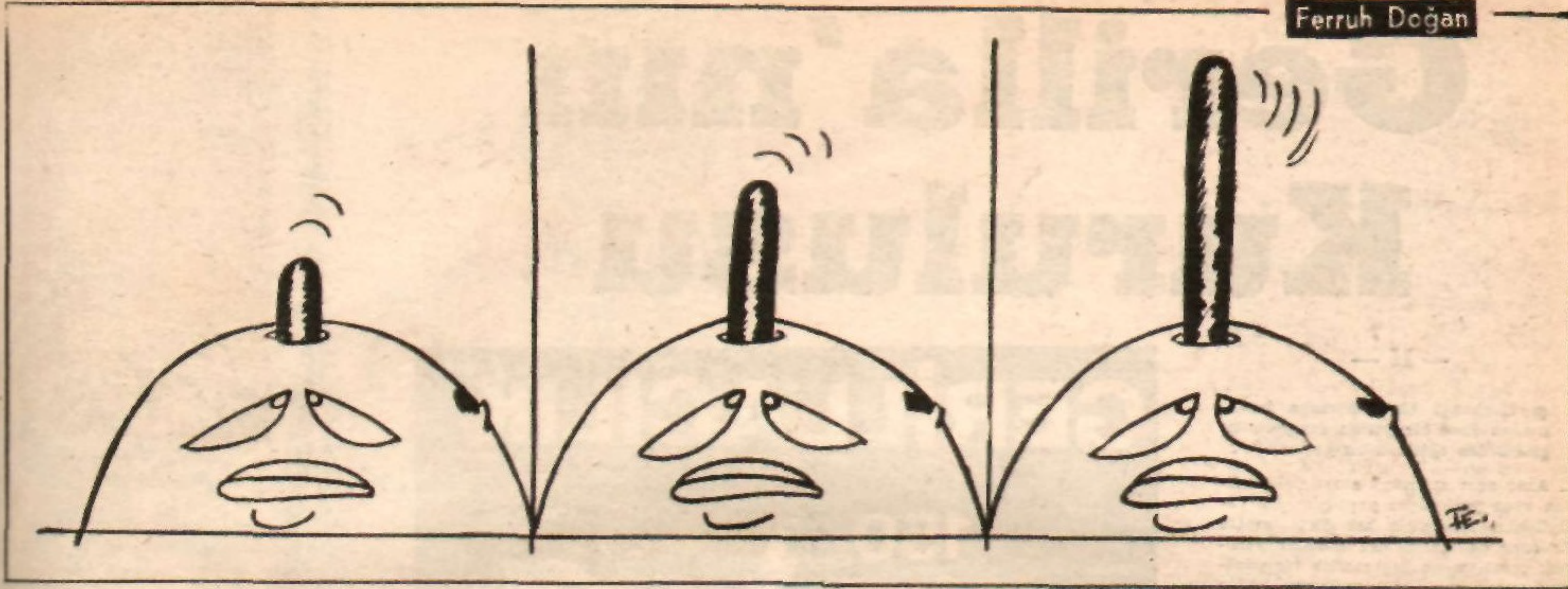
Bekliyoruz biz de Amerikan Haberler Bürosu'nun karşısında... Saat 1 oldu, yok, 1,5 oldu yok, bekle baba bekle!.. **«Hah!»** dedik, **«sonunda geldi»**.... Attı Büronun camına elindeki mereti... Bir şangırtı oldu ama, ateş yok... Dinine yandığımın herifi!.. Çare yok, cibin benzininden alıp bir parça ateşledik... Âdet yerini bulsun diye... Deli Arnavut, **Martin**'le **Martini**'yi karıştırmış meğer... Herif, herif değilde bir şekil... Yolda şarkı çağırıyor bir de... **«Sen olmasan âlemde, ah, budürlü yanmazdım»**, diye...

Birader, bu kadar tahrike karşı bir tertip alınması lâzım elbet. Deyyuslar **KMDMD** diye bir örgüt kuracaklarmış, duyduk... Yani **«Komünizmle Mücadele Derneğiyle Mücadele Derneği»** diye bir örgüt kuracaklarmış... Herkesin de bir tahammülü var... Yahu, bani o Vedat diye, şehit diye ölmüş bir oğlan var ya... Yok efendim, polis camdan atmış veledi... Aslında piçin tahrikine kaldırımlar bile dayanamadı, şahlandığı gibi pencerenin oraya, altına aldı imansızı... Pekiy, geçen gün kopan **«TORNAVİDA»** fırtınasına ne dersin?.. **«Şehitti, göğe ağdı»** derken, herif tepemize taş yağdırdı baksana!..

Buna karşı, dediğim gibi, bir tertip alacaksın!.. **Montaj** sanayii, **ambalaj** sanayii var da, neden **sabotaj** sanayii olmasın, sorarım sana!.. Biz de bir kolaylık düşüneceğiz elbet!.. Nâtekim **«Yeşil Tulumba Takımı»** nı kurduk... Süleyman içinden çıktığı sandığı aldı geldi.. Sükan ateşliyor, kundaklayıp çocuğu, biz de kaptığımız gibi sandığı, koşuyu koparıyoruz yangın yerine... hemencik söndürüyoruz ateşi... Bu **«beylik oyun, kaba kuvvet dalaveresi»** filan diyeceksin ama, mecburuz, dediğim gibi, **«mali durum nâzikleştikçe, kabalaşmağa mecburuz...»** Böylece olacak bu, başka yolu yok:.. Kısacası bunun, ve uzunun kıssası:

Ekmeğe zam, tuza zam,
Doğruyu söyleyene dam!..

Can YÜCEL

POLİTİKA VE ÖTESİ

mehmed kemal

AYGÜN'DEN SÜKAN'A...

Evim Gökdelen'in ardındaki Karanfil Sokakta. Karşımızda şimdi CKMP Genel Merkezi olan yapı, Amerikan kitaplığı o zamanlar. (Eski Ankara Milletvekili İhsan Pehlivanlı'nın evi.) Cumhuriyet Muhabiri Doğan Tanyer'le oturmuş, hem demleniyor, hem dertleşiyoruz. (Şimdi TRT merkez müdürlerinden). Doğan başından geçenleri anlatıyor. Ordudan nasıl ayrılmış, nasıl üzüm işçiliği yapmış, nasıl sonradan haklarını geri almış. Çektikleri bir kitap dolduracak kadar acıklı.

Derken camları zangırdatan, oturanları yerinden zıplatan bir patlama oldu. Ardından aynı ölçüde iki patlama daha uzaklardan geldi. Patlamalar birbirini kovalıyor. Serde gazetecilik var. İkimiz de yerlerimizden fırladık. Birinci patlama çok yakınımızdan gelmişti. Sokakta bulduk kendimizi... Karşımızdaki Amerikan kitaplığının önünde kalabalık toplanmıştı. Baktım, çoğu tanıdığım sivil polisler. Kemal Aygün sanırım, o zamanlar, hem Ankara Valisi, hem de Emniyet Genel Müdür vekili... Olay yerinde hazır ve nazır. Biraz sonra, Menderes, bazı Bakanlar ve Bayar da geldi. Hepsi de gecenin yarısında, sanki böyle bir olaydan haberleri varmışcasına temiz, giyinik, hazırlıklı idiler. Polisler, polis şefleri, ilgililer çok saygılı bir davranış içindeler. Bayar ve Menderes'e bilgi veriyorlar. Doğan'la ben olay yerine çok yakın olduğumuz için, önceden gelmişiz.

Bayar, alışkanlığına uygun, avurtlarını ısırarak, bilgiç bilgiç kafasını salladı ve düşüncelerini hemen söyledi:

«— **Bu komünistlerin işi!...**»

Ötekiler tasdik ettiler:

«— **Komünistlerin işi...**»

Olay da, suçlanacaklar da belli olmuştu›

«— **Komünistler!..**»

Bombaların ilki Amerikan kitaplığında, ikincisi Amerikan haberler merkezinde, üçüncüsü, Amerikan Büyük elçiliğinin ardındaki eskilerin biriktirildiği depoda patlatılmıştı. Aynı anda ve aynı dakikada patlatılan bombalar «Komünistlerin marifeti»ydi. Lamı cimi yoktu ve kimse başka türlü bir teşhis koyamazdı.

Bir gün sonra, yurdumuza, Amerika'nın ünlü Dışişleri Bakanı John Foster Dulles gelecekti. Bütün karşılama hazırlıkları tamamdı. Gazeteler ve iktidar çevreleri bu gelişe büyük önem veriyorlardı. Dış yardım az geliyordu, biraz para isteyeceklerdi. Onun için bu değerli misafirin gelişine çok önem veriliyordu. Demek tören programı içinde «komünistlerin bu azizliği» de vardı. Bir yandan iktidar çevreleri bu kutsal konuğu törenlerle karşılarlarken, bir yandan da komünistler bombalı bir tören düzenlemişlerdi. Gazeteler ertesi gün bu alçakça sabotaj olayını büyük manşetlerle halkımıza bildirdiler. «Kovuşturmaya gerekli gizlilik içinde devam» ediliyordu. Tertipçiler yakalanacak, halkımıza kimlikleri açıklanacaktı.

Amerika'nın ünlü Dışişleri Bakanı John Foster Dulles yurdumuza ertesi gün böyle bir hava içinde geldi. Sıkı güvenlik tedbirleri alınmıştı. Olur ya, komünistler, aziz konuğa da bomba atabilirlerdi.

Menderes Hükümeti dilediği kadar parayı alabildi mi, John Foster Dulles, bu olayın ardında yatan gerçek nedenleri görebildi mi, bilmiyorum. Belki Türkiye'deki Amerikan misyonu gerçeği ertesi gün kendisine anlatmışlardır. O da, oyun içinde oynanan oyunu sezmiş, bilmiş, yurdumuzdan öyle ayrılmıştır. O zamanlar, böyle gerçekleri kamu oyuna çıplaklığı ile anlatmak her babayiğidin kârı değildi. Kimse - gazeteciler demek istiyorum - resmi görüşün dışındaki gerçekleri anlatma cesaret ve yeteneğine sahip değildi.

Aradan yıllar geçti. Bildiğim bir şey var: Amerikan kitaplığına, Amerikan Haberler merkezine, Amerikan Büyük Elçiliği hurdalar deposuna bombalar koyan komünistlerin bir türlü yakalanamamış olmasıdır. Bu konu açıldığında ve sorulduğunda zeki ve kurnaz Kemal Aygün'ün gülücükler saçan yüzünü hatırlarım.

«— **Bu işi karıştırma, senin için iyi olmaz...**» gibilerden bakardı, soranların yüzüne... Kemal Aygün, yıllar sonrası bir gün, kimseden - kendi vicdanı da dahil - çekinmeden anılarını tarafsız olarak yazarsa, bu olayın gerçek düzenleyicilerini öğrenmiş oluruz.

Bâlâ yolunda çobanların oradan geçmekte olan bazı bakanların arabasına attıkları taşlar olayını hatırlarım. Atılan taşlar bakan arabalarının sağlam camlarını delmiş, bakanlar kendilerini Başkent'e zor atmışlardı. İçişleri Bakanlığı bir bildiri yayınlamış, «**Cumhuriyet tarihinde görülmemiş meş'um bir saldırı olayı**» diye nitelendirmişti, dört çobanın attığı taşları... Mesele sonradan anlaşıldı ve sanık olarak dört Bâlâlı çoban çıktı ortaya... Hâlâ hatırladıkça gülerim bu olayı... Namık Gedik sağ olsaydı şimdi o da gülerdi elbet... Belki olayın muhataplarından olan Samet Ağaoğlu da gülüyordur hatırladıkça...

Sonra, İstanbul'daki Amerikan kitaplığındaki bomba olayı gelir. Ve şimdi bu sonuncusu...

İzmir'de de üç bomba patlamıştır. Sanıklar yakalanmıştır. Konulan teşhis «**komünistlerin marifetidir.**» Emniyet Müdürü ve Vali böyle söylemeseler «**komünistler**» hatırımızın köşesinden geçmez. Mademki, resmi makamları işgal edenler, vaktiyle Bayar'ın ve Menderes'in *koyduğu teşhisi koyuyorlar*, diyecek bir sözümüz yok, sonucu bekleyeceğiz. Abdi İpekçi'nin söylediği gibi, böylesine «**salak komünist**» dünyanın hiç bir yerinde görülmez.

Ama herşeye rağmen, Kemal Aygün'den Faruk Sükan'a gelinceyedek, bir ilerleme olmuştur, komünist sanık yaratma eylemimizde... Vaktiyle böyle olayları komünistler düzenler, fakat sanıkları yakalanmazlardı. Adli tarihimizin derinliklerinde, olayların sanıkları gizlenir kalırdı. Bugün durum değişmiş, sanık komünist imâl eder olmuşuzdur. Bunlar polisin eline geçer geçmez, suçlarını bülbül gibi söylemişlerdir. Oldukça önemli bir değişim ve gelişimdir bu... Bu yönden Kemal Aygün metodunu geliştirdiği ve ileriye ulaştırdığı için Sayın Sükan'ı yürekten kutlarız.

Ama bu iş burda kalmayacaktır. Mesele adli makamların incelemesine terkedildiği zaman gazetecilerimiz, üzerine eğilecekler, derinliğini bulacaklardır. Gerçek ortaya çıkacak, her halde polisimiz veya polisimizi yönetenler için yüz karası bir durum doğmayacaktır. Tarihte Rayştag yangını da *kamu oyuna cafcaflı bir sabotaj olarak* sunulmuştu. Ama sonradan Hitler yönetiminin yüz karası olarak tarihe geçti.

Gerçek Türk Solcuları, Anayasacı ve meşruiyetçi ve milliyetçidirler. Kutsal mabetlere bomba koymak akıllarından geçmez. Anayasanın kendilerine verdiği hakları kullanmaktan başka bir şey düşünmezler. Anayasa dışına çıkmazlar. Bunu iktidardakiler de, sosyalizmin muhalifleri de bilirler. Eğer İzmir olayıyla Türk Solcularını yaralama amacı gözetiliyorsa, bu silah tersine tepecek ve düzenleyicilerini yaralayacaktır. Burası da böylecene biline!...

Gerilla'nın Kuruluşu

— II —

● Herhangi bir çatışmaya başlamadan önce bir gerilla savaşçısı ne gibi beden eğitiminden geçmelidir?

— Azar azar artırmak suretiyle kendisine uzun yürüyüşler yaptırılır. Bu yürüyüşlere, kendisinin her dört saatte bir onar dakikalık kısa molalar verilmek suretiyle on beş saatlik bir yürüyüşü yapabilecek hale gelinceye kadar devam ettirilir. Bu eğitimler esnasında ayrıca kendisine sekiz saatlik gece yürüyüşleri de yaptırılır.

● Gerillacılar ne gibi savaş malzemesi taşımalıdırlar?

— Cephane ikmalinden doğabilecek zorlukları azaltmak için, bütün savaşçılar aynı çapta ateşli silahlardan taşımalıdırlar. Ayrıca birliğin gerilla savaşlarında daima faydalı ve gerekli olan bir hafif makinalı tüfeği de bulunmalıdır. Her gerillacı, kendi ilk yardım çantasını, aş kabını, birlik komutanınınki ve diğer savaşçılarınki ile ayarlanmış olan kol saatini her an beraberinde taşımalıdır. Gerillacılar, ayrıca, 2 metre uzunluğunda bir ip de taşımalıdırlar. Bu ip, gece yürüyüşleri sırasında birbirlerini kaybetmemeleri için kullanılır.

Bu ip, göğüs etrafında bir kere dolandıktan sonra, kalan kısmı geriden gelen savaşçıya uzatılır. Böylece, gece ne kadar karanlık olursa olsun, hiç kimse kaybolmaz. Bu ip, aynızamanda tepe ve dağları tırmanırken, nehir ve ırmaklardan geçerken, kullanılabileceği gibi, ateş yakmak için kesilen odunları bağlamağa da yarar...

● Bir gerilla grubu nasıl donatılmalıdır?

— Birlikteki her savaşçının iyi ve sağlam pençeli potinleri olmalıdır. Her birlikte en azından iki pusula bulunmalıdır. Yabancılara sormaya lüzum kalmadan arazi hakkında bilgi edinebilmel için yeter sayıda bölge haritası bulundurulmalıdır. Eğer arazi hakkında bölge hakkında bilgi almak gerekiyorsa, sadece harita üzerindeki topoğrafya işaretlerinin doğrulanması yoluna gidilmelidir. «Şuraya nasıl gidilir?», «Bu bölgeye giden yol neresidir?», «Şu dağ, tepe, çeşme, koruluk, bina v.b. neresidir?» gibi ayrıntılı sorular sorup birliğin varacağı hedefler bölge halkına asla açıklanmamalıdır.

● Bir gerilla bölüğünün kuruluşu nasıldır?

— Bir gerilla bölüğü yüz savaşçıdan kurulur. Bölük komutanının rütbesi «yüzbaşı»dır. Ayrıca bölükte, «teğmen» rütbesinde dört subay daha bulunur. Bölük dört bölüme ayrılmış olup teğmenlerin üçü 24'er, dördüncüsü de 23 kişilik bölümlere kumanda ederler.

Her bölümde 11 kişilik takımlara kumanda eden iki «çavuş» bulunur. Her takımda da dört veya beş kişilik «manga» lara kumanda eden iki «onbaşı» vardır.

● Bir gerilla «taburu» nun kuruluşu nasıldır?

— Bir gerilla taburu dört bölükten kurulur. Beşinci bölükte aşçı, aşçı yamakları, teknisiyen, mekanik, berber, terzi, ayakkabı tamircileri, büro personeli, genellikle destek ve eğitim uğraşıları ile ilgili kişiler yer alır. Bu kadar çok kişiyi içerisine alan bir kuruluş, yalnızca topyekûn bir gerilla savaşına girişildiği zaman düşünülebilir. Diğer hallerde beşinci bölük de aktif savaş bölüğü olarak düzenlenir.

● Bütün gerilla bölüklerinin aynı kuruluşu uygulamaları gerekli midir?

— Evet, bütün gerilla birliklerinin aynı kuruluşta olmaları, son derece önemli ve gereklidir. Böylece üst komutanlık bütün birlikler üzerinde doğru ve noksansız bilgi sağlamış olur. Bütün birlikler benzer şekilde kurulduklarında, herhangi bir anda savaşçı sayısı üzerinde bir karışıklık ya da yanlışlık yapılması önlenmiş olacaktır. Bu durum özellikle, ikmal subayı için son derece önemlidir. Zira, gayet çabuk bir şekilde ihtiyacı olan malzemenin hesaplanma ve listelenmesini yapabilecektir. Kötü bir ikmal düzenine sahip olan bir gerilla birliği, düzgün ikmal hizmetlerine sahip bir birlik kadar iyi ve etkili savaşamaz.

● Birliğin kotası dolup elde savaşçı arttığında ne yapılmalıdır?

— Durumu derhal bir üst kumandana bildirmek gerekir. Böylece artan savaşçılar henüz kotası dolmamış birliklere gönderilerek yeni grupların kurulması sağlanmış olur.

● Daha önceki bir soruda, hareket yeteneğini gözönünde tutarak, ideal bir gerilla birliğinin 15 - 20 kişiden kurulu olması gerektiği söylenmiştir. Şimdi ise yüz kişilik gerilla kuvvetlerinden söz ediyorsunuz. Nedenini açıklar mısınız?

— Birliğin kuruluşunun bilfiil savaşla hiçbir bağlantısı yoktur. Yeri gelir bir yüzbaşı bizzat savaşa katılmadan yüz kişilik bir topluluğa kumanda edebilir. Bazı hallerde ise, örneğin bir polis karakoluna saldırıda, yüzbaşı, diğer savaşçılarla birlikte çatışmaya katılabilir.

● Bir gerilla birliğindeki savaşçılar birbirlerine karşı nasıl davranmalıdır?

— Herkes birbiriyle çok iyi arkadaş olmalı yada en azından birbiriyle anlaşabilmelidir. Kızdırıcı yada tahrik edici şakalar, savaşçıları birbirinden uzaklaştırır ve aralarında kötü duygular doğmasına sebep olur. Sonuç olarak da grubun birlik ruhu zayıflar ve zedelenir.

● Gerilla harekâtına katılmak isteyen gençlere ne gibi bir işlem uygulanır?

— Savaşçı Toplama Bölümü, kendilerinin kimliklerini ve geçmişlerini araştırır. Şayet kendilerine verilecek testleri başarı ile geçecek olurlarsa, «çiftlik gerillacısı» olarak kullanılabilirler. Şayet elde yeter derecede silâh varsa ve daha fazla sayıda savaşçıya ihtiyaç duyulursa, yeter derecede eğitimden geçtikten sonra kendilerinden «savaş

gerillacısı» olarak istifade yoluna gidilir.

Yeni gönüllüler mutlaka teker teker ve inceden inceye sorguya çekilmelidirler. Bu soruşturmadan sonra Savaşçı Toplama Bölümü'nün Komutanı gönüllüleri üç ayrı kategoriye ayırmalıdır. Birincide en çok güven verenler, ikincide ortalama bir izlenim bırakanlar, üçüncü kategoride de şüpheli kişiler yer almalıdır. Savaşçı Toplama Bölümü Komutanı, sadece kendilerini desteklediklerini bildirdiler diye gönüllü kabulü yoluna gitmemelidir.

● Yeni kurulmuş bir gerilla birliğinin yerine getireceği ilk savaş görevi ne olmalıdır?

— Gerilla birliğinin girişeceği ilk savaş hareketi, bulunduğu bölgedeki demiryolu ve karayollarını mümkün olduğu kadar çok yerinden tahrip edip bozmaktır. Böylece düşman birlikleri hiçbir ulaştırma aracı kullanamıyacak hale getirilir ve arazide yaya olarak ilerlemeye zorlanmış olur. Düşmanın motorlu kuvvetlerini yaya birlikler haline çevirmek, gerillacıların en önemli görevlerinden biridir ve bu görev mutlak yerine getirilmelidir. Düşman birliklerinin böyle bir arazide kolaylıkla hareket edecek kadar eğitimleri olmayacağından, moralleri bozulacak ve savaşma arzuları kırılacaktır. Aynızamanda, gerillacıların manevra yetenekleri, düşmanınkinden daha yüksek olacak ve gerillacılar düşman askerlerinden daha iyi sonuçlar elde edeceklerdir.

Gerilla savaşçılarının binlerce düşman askeri tarafından izlense de, hiçbir zaman en ufak bir korkuya kapılmamaları gerekir. Çünkü, çok sayıdaki bir birlikte insanca kayıp verdirmek daha da kolaydır. Diyebiliriz ki, 15 kişilik bir gerilla birliğinin 25 kişilik bir düşman grubu tarafından kovalanması, 500 kişilik bir grup tarafından kovalanmaktan daha tehlikelidir.

● Gerilla birliklerine hizmet etmek arzusunda olan köylüler için ne yapılması gerekir?

— Savaşçı Toplama Bölümü Komutanı, bu köylüleri iki gruba ayırır. Birinci grupta güven veren ve savaşabilecek

Bugün Latin Amerika'daki bütün gerillacılar, General Alberto Bayo'nun koyduğu esaslardan yararlanarak faşist dikta rejimlerine karşı savaşıyorlar. Yandaki resimde, Venezuella'lı gerillacılar görülmektedir.

durumda olan köylüler yer alır. İkinci grupta ise, odun kesmek, su taşımak v.b. daha az önemli işleri görecek köylüler yer alır. Gerillacıların girişmiş olduğu savaşa tüm kalbiyle bağlı ve kendilerine yardım etmek isteğiyle dolu olan köylülere yangın bombaları ve palalar verilir. Bu köylüler de, gerilla savaşçıları ile birlikte devamlı hareket ederler. Bu yüzden kendilerine **«machesteros - bombarderos»** yani «palacılar - bombacılar» denilir.

● Gerilla birlikleri düşmanla ne zaman savaşa tutuşmalıdır?

— Bu, gerilla savaşı ile ilgili başlıca sorunlardan birisidir. Şu kural hiçbir zaman akıldan çıkarılmamalı ve daima uygulanmalıdır: **MÜKEMMEL BİR GERİLLACI NE DÜŞMANI SAVAŞA DÂVET EDER, NE DE DÜŞMANIN KENDİ ŞARTLARI İÇİNDE SAVAŞA TUTUŞUR.** İyi bir gerillacı için en güvenilir savaş taktikleri, âni baskın, tuzağa düşürme, ufak çaptaki çatışmalar ve düşmanın kendisinden en emin ve hiçbir saldırı beklemediği anda yapılacak hücumlardır. Düşman karşı saldırıya geçtiğinde gerilla birliğinin derhal gözden kaybolup, daha emniyetli yerlere çekilmesi gerekir. Böyle bir çekilme sırasında gerillacılar düşmana kayıp verdirmekten de geri kalmamalıdırlar. Gerillacılar dürbünle gözetlemek suretiyle düşmanı izlemelidirler.

Mükemmel bir gerillacı, komutası altında bulunan savaşçıların hayatlarına son derece itina eden ve onların yok yere savaş dışı kalmalarına meydan vermeyen bir kişidir. Komutası altındaki savaşçıları düşman ateşi altında açıkta bırakmaz ve **kamuflaj** (araziye uyma) yaptırarak düşmanın gözünden saklar. Bir gerilla birliği hemen her gün düşman kuvvetleri tarafından tedirgin edilecek olursa, birliğin kumandanı, bizlerin **«minuet»** tekniği olarak adlandırdığımız savaş kuralına başvurmalıdır. **(Minuet: İleri-geri suretiyle yapılan bir nevi dans.)** Minuet tekniğinde, düşman geri çekildiğinde gerillacılar onların üzerine ilerler, düşman ilerlediğinde gerillacılar geriye çekilir. Gerillacılar düşmanla aralarında daima aynı mesafeyi muhafaza etmelidir. Bu da gündüzün 800-1000 metre arasında değişir. Her gece iki üç gerillacı, mümkün olduğu kadar düşmana yaklaşmalı ve kendilerini iyice gizleyerek ellerindeki silâhlarla düşmanı ateş yağmuruna tutup devamlı şekilde tedirgin etmelidirler.

● Savaşta verilen kayıpların yerleri nasıl doldurulur?

— Şayet mümkünse, yüzbaşı, düşman kontrolü dışındaki stratejik bir arazi parçası üzerinde bir eğitim kampı kurar. Acemi yada yeni gerillacılar burada sıkı bir eğitimden geçirilir ve bu kitaptaki bilgi ve kuralları noksansız ve ezbere öğrenirler. Bu eğitimden sonra, gerilla adayları gerekli sınavdan geçerek bilgi ve yeteneklerine göre değerlendirilip ihtiyaç duyulan birliklere gönderilir. Yeni gerillacılar, kendilerini yüzbaşılarına tanıttıktan sonra, birliğe katılma işlemleri tamamlanır.

● Bir gerilla birliği komşu birliklerle nasıl haberleşmelidir?

— Komşu gerilla birlikleri, birbirlerini ellerindeki savaşçıların sayısı ve malzemelerinin cins ve miktarı gibi konularda haberdar etmelidirler. Bu bilgiler, birbirlerine güvenilir gerillacılar tarafından sözlü olarak ulaştırılmalıdır. Bu habercilere, gereğinde toplantı düzenleme yada yapılması düşünülen bir taarruzun gün ve saatinin kararlaştırılması gibi konularda, komutanları tarafından yetki verilmelidir.

● Ne gibi bilgiler şifrelenmek suretiyle yollanmalıdır?

— Düşmanın işine yarayacak her türlü bilgi şifrelenerek gönderilmelidir. Haberler iki nüsha olarak hazırlanmalı ve iki ayrı haberci tarafından değişik saatlerde gönderilmelidir. Haberciler bölge halkından, zeki ve ayağına çabuk kimselerden seçilmelidir.

● Gerillacılıkta sabotajlar nasıl yapılır?

— Gerilla faaliyetinde en önemli mücadele metodlarından biri de **«sabotaj»** lardır. Düşmanın ikmal merkezlerini tahrip etmek, muhabere tesislerini işlemez hale getirmek, istenmeyen şahısları bertaraf etmek, düşmanın moralini bozmak için gerillacının sabotajlar yapması gerekebilir. Ancak, gerillacının sabotajda en çok gözeteceği husus, hedeflerin çok dikkatli seçilmesidir. Birinci soruya verilen cevapta da belirtildiği gibi, gerilla ancak halkın topyekûn desteğiyle yapıldığı takdirde başarıya ulaşabilir. Gerillacının düşmana karşı girişeceği sabotajların da hiçbir şekilde halkı mutazarrır etmemesi gerekir. Okul, hastane ve kilise gibi yerlere yapılacak sabotajlar, halkın tepkisini celbeder, faydadan çok zarar getirir.

● Sabotaj yapacak bir gizli «yeraltı» örgütü nasıl kurulur?

— Bir yeraltı örgütü, üçer kişilik gruplardan meydana gelir. Bugüne dek elde edilen tecrübeler, üç kişilik grupların kolay ve etkili çalıştığını göstermektedir. Bazen bu grupların içerisine düşman ajanları sızabilir. Bu takdirde kendisinin düşmana bildirebileceği kişilerin sayısı 2'yi geçmeyecektir. Sabotajla görevli bir yeraltı grubuna, asla birden fazla görev verilmemelidir. Çok sayıda görev verildiğinde, uğraşılarının sonuçları tatmin edici olmayacaktır. Her hücreye BEYAZ EL, TAHTA BACAK, YARALI KARTAL v.b. gibi takma isimler verilmelidir.

● Bir gerillacı elbombasını nasıl yapar?

— İlk olarak el büyüklüğünde boş bir yuvarlak teneke kutunun içi temizlenir ve kurulanır. Kutunun dip tarafına bir dinamit tabakası yerleştirilir. Kutunun geri kalan kısmına küçük demir parçaları ve bir de funya (detonatör-ateşleyici) konur. Bu işlem, teneke kutu doluncaya kadar yapılır.

Teneke kutu dolduğunda, tahtadan yada tenekeden yapılmış bir kapakla kapatılır, demir parçalarıyla dinamitin kutu içinde sıkı sıkıya bulunmasına özellikle dikkat edilir. Kapağın ortasında bir delik bulunmalıdır. Bu deliğin iç tarafına bir fitile bağlı diğer bir funya yerleştirilir. Fitilin diğer ucu delikten dışarıya sarkıtılır. Fitil ateşlendiğinde funyayı harekete getirir (ateşler) ve bunun arkasından da dinamit patlar. Dinamit patladığında teneke kutu yarılır ve küçük demir parçaları aynen bir şarapnel gibi etrafa saçılır.

● Bir gerillacı anti-personel bombaları nasıl yapar?

— Dirsek şeklinde yada düz bir demir boru parçasının bir ucu lehimlenmek yada bir kapak takmak suretiyle kapatılır. Borunun içerisi dinamitle doldurulduktan sonra diğer ucu da bir kapakla örtülür. Bu ikinci kapağın ortasında bir delik bırakılır. Bu deliğin içinden aşağıda açıklanan şekilde bir ateşleyici yerleştirilir.

Ateşleyici şu şekilde yapılır: **1/6 inç'lik (31.5 MM.) daha küçük ve ince** bir borunun bir ucu funyaya (detonatör başlığı) bağlanır. Tübün diğer ucundan bir fitil parçası geçirilir. Fitil parçasının bu ucu funya ile temas halindedir. Fitil parçasının boru dışında kalan diğer ucuna potasyum Klorat ve toz şekere batırılmış bir pamuk parçası iliştirilir. Bu pamuk parçasının ucuna da yine küçük bir pamuk parçası üzerinde içinde sülfirik asit bulunan çok ince küçük bir cam tüp yerleştirilir. Sülfirik asidin dışarı sızmaması için tübün çok sıkı şekilde kapanmış yada tıkanmış olması gerekir. Son işlem olarak içinden fitil geçen demir borunun üzerine kolayca hareket edebilecek şekilde tahta, ağaç yada bir demir parçası yerleştirilir. Bu odun yada demir parçası yerinden oynadığında cam tübü kıracak ve tüpten akan sülfirik asit, potasyum klorat ve şeker karışımı ile temasa geçince, kimyevi reaksiyon olarak kızgın bir alev yaratacaktır. Alev fitili ateşleyecek, fitilin funya ile temasta olması da patlamayı doğuracaktır. Bu tip anti-personel bombalar yollar üzerine yerleştirilir. Düşman piyadeleri ilerlerken, ayakları ile ağaç yada demir parçasına dokunduklarında cam tüp kırılır ve bomba patlar.

● Saatli bomba nasıl yapılır?

— Anti-personel bombaların yapımında kullanılan usul burada da aynen uygulanır. Aradaki tek ayrıntı, funyanın doğrudan doğruya zil tertibatı sökülmüş bir çalar saate bağlanmış olmasıdır.

● Bir yere yerleştirildiğinden 6, 10 yada 12 saat sonra harekete geçen (ateşlenen) kimyevi bombalar nasıl yapılır?

— Dar ağızlı küçük bir ilaç şişesi yada benzeri bir şişe sülfirik asitle doldurulur, şişenin ağzı gazete kağıdından yapılmış bir tıpa ile sıkıca kapatılır. Gereğinde bu kağıt tıpa yapışkan kağıtla şişeye iliştirilerek asidin ziyan olması önlenebilir.

10 çorba kaşığı potasyum klorat dört çorba kaşığı toz şekerle karıştırılarak daha geniş ağızlı büyükçe bir şişenin içine konur. Ağzındaki gazete kağıdından yapılan tıpa, potasyum klorat-şeker karışımına değecek şekilde, içine sülfirik asit bulunan küçük şişe başaşağı olarak büyük şişenin içine daldırılır. Sülfirik asit zamanla kağıt tıpayı eritmeye başlar. Tıpayı tam olarak erittiğinde, sülfirik asit, klorat-şeker karışımı ile temasa geçer ve kimyevi reaksiyon olarak kızgın bir alev yaratır. Şayet bu kimyevi yangın bombası bol miktarda kağıt parçalarının yada çabuk alevlenen başka maddelerin üstüne yerleştirilecek olursa, kuvvetli yangın çıkarır.

Gelecek hafta

Gerilla Savaşı

Alınteriyle ekmeğini kazananlar

PATRONLAR YALAN SÖYLEMEZ (!)
— Yılda sadece 12 Bin Lira'cık kazanıyormuş —

BOYA KAZANI BAŞINDAKİ İŞÇİ
— Patron Sauna'da, işçi burada terler! —

"Sesimizi yükseltince komünist diyorlar !,,

YOLUNUZ Şişli'nin Bomonti'sine düşerse biranızı yudumlamadan önce gidip Fener Boyahanesini görmenizi dilerim. Ora tümden endüstri alanıdır, eğer yapılan işlere çağımızda endüstri mamulü denirse.. Fener Boyahanesi denilen atelye de böyle bir yer. Zemin kattan aşağı doğru iniyorsunuz. Genişçe bir ambar gibi. Bereket bir de dar değil! Koca koca kazanlar var, boya kazanları. Emekçilerin ellerinde uzun, iri sopalar. Bunlarla bilmem kaç derecede boyanan naylon ve pamukluları karıştırıyorlar. Ortalığı kaplayan buharlar yüzünden kazanların içindekiler de pek belli olmuyor. Bırakın kazandakileri, karıştıranların bile yüzlerini görmek imkânsız. Koca ambarın içinde çıt yok. Yalnız buhar kazanlarının sesleri, gürültüleri işitiliyor. Bir de emekçilerin sesleri var, var ama işitilmiyor nedense.. Yüzlerindeki öfkeli ifadelerin kulağa hitabı yok nedense..

Boyahanenin 12 yıllık işçisi ile konuşuyorum. Aslında konuşmak bile sayılmaz bu. Bu halde çalışan insanlarla, buhardan ekmek parası çıkaran insanlarla insan, insanca konuşmakta zorluk çekiyor. İnsan giysilerinden utanıyor. İnsan insanlığından utanıyor. Gittiğine, gideceğine bin pişman oluyor. Gördüğüne göreceğine pişman oluyor. Buharların arasından zor seçilen bir insan yüzüne bakmağa çalışarak hep tekrarlanan lâfları sıralıyorum: **«Kaç yıldan beri burada çalışıyorsun? Kaç para alıyorsun, günde? Kaç saat çalışıyorsun? Nerede oturup ne yer ne içiyorsun? Çoluk çocuk kaç can? Memleket nere?»**

Buharların arasından belli olmayan bir ağızdan buhar kazanlarının gürültüleri içinde verilen yanıtları dinlemeğe çalışıyorum. Sanki gerçek değil de düş!.. Uyanık gittiğimden şüpheye düşüyorum. 12 yıldan beri çalışıyormuş, yüzünü görmek, sesini işitmek için kendimi zorladığım insan... Topu tüfeği 18 lira brüt alıyormuş. Dokuzbuçuk saat çalışıyormuş, günde. Çalışıyormuş değil de ter döküyormuş, 12 yıldan beri hergün dokuz buçuk saat.

Bizim «mutlu azınlık ağaları» bırakın da Fener Boyahanesini, bilmem ne sauna'sında kaç saat ter dökebilirler acaba? Örneğin bu işyerinin patronu, nimetinden krallar gibi yaşadığı o dehşetengiz ambarda kaç dakika kalabilir? **«Komünist diyorlar bize»** dedi, buhardan yüzünü zor seçtiğim emekçi kardeş, **«bize komünist diyorlar, bu çalışma kepazeliğine karşı çıktığımız zaman...»**

Birden yutkundu, yada ben öyle sandım. Ter, su karışımı ıslaklığa karşı isyan eden pazularını şişire şişire hışımla kavradı kazanda duran sopayı. Boyanan kumaşları hışımla karıştırmağa başladı. Birden sırtıma sular aktığını hissettim. Yağmur gibi. Oysa üstü kapalı zemine, ambar gibi bir yerlere inmiştik. Suların nereden geldiğini görmek için başımı kaldırınca uzun, iri-yarı dev gibi bir adam, sırtı açık kırkpınar pehlivanı gibi bir adam **«Ne işiniz var burada?»** dedi, sert ve ürkütücü bir tonla.. Tam o esnada, Mehmet'in flaşı patladı. Adamın sorusuna verilen cevap buydu! Kemal bu adamla birşeyler konuştu, duyamadım. Bu iri yarı, göbekli adam patronmuş..

Bir başka kazana yaklaştık. Gençten bir emekçi. Durmadan,

hem artık terini silmek gereğini bile duymadan sürekli̇ce elindeki sopa ile boyanmakta olan kumaşı karıştırıyor. Yedi yıldan beri hep karıştırır dururmuş.. Üstündeki lime lime giysisi ıpıslak.. Sırtını heykel gibi gösteriyor. Aylığı 60 lira olan tek gözlü bir kondu'da oturuyormuş. Evde üç küçükle birlikte 5 canmışlar. Haftalık 128 liraya talim ediyormuş. Ayda 384 liraya dur bu tanrının zemin katında, patronum rahat etsin, dünya nimetlerinden iyice bir yararlansın, yaşantısı, Boğaz gazinolarında dolçe vita içinde geçsin diye.. Bre insafsızlar, bre sıkılmazlar.. Memet de kopsun bilmem ne köyünden, kopsun toprak ağasının zulmünden gelip kent ağasının himayesine girsin, ayda 384 liralık himayesine.. Bre insafsızlar, bre sıkılmazlar...

Bu kez karşımızda bir başka emekçi.. Tersine boynu bükük uyanmamışın... Kan ter içinde pesperişan... **«Kaç para alıyorsun bu çalışma karşılığında kardeş?»** dedim.. **«Eh işte geçinip gidiyoruz..»** Ücretini açıklamaktan korkuyor çaresiz.. Ücretini açıklarsa patronun kendisine diş bileyeceğini sanıyor zaar..

Belli ki her taraf berbat.. Sorup da ne deşeceksiniz yaralarını emekçilerin. Bıkmışlar tümden bu kepazece yaşantılardan.. Bıkmışlar ama kondularındaki «can» larla ekmeğe tutsak...

1941 yılından kalma bir tüzük var, hâlen de yürürlüktedir. Adı, **«İşçilerin Sağlığını Koruma ve İş Emniyeti Nizamnamesi»** dir. İçinde öyle parlak hükümler var ki.. Hani bunların binde biri bile uygulansa işçinin rahat nefes alması sağlanacak... Ama ne gezer? Kim uygulayacak bunları? Devri Süleyman'da Anayasa uygulanmıyor Anayasa. Bırakın siz ötesini. Yasalarmış, tüzüklermiş, kararlarmış.. Hepsi hikâye.. «Meseleler,» deniyor, «sokakta halledilmez.» Sonra Millet Meclisi basılıyor. Sonra Parti binaları basılıyor. Sonra Belediye Meclisi basılıyor.. Yasaları uygulamak durumunda olanlar yasalara yan çiziyorlar. Ya peki patron yasalarından mağdur olan emekçiler ne yapıyor? Onlar da kuzu kuzu bu yasaların uygulanması için direniyorlar.. Kendi aleyhlerinde bile olsa uygulansın yasalar istiyorlar. Ezilmeleri pahasına uygulansın istiyorlar..

İlgili makamlara birkaç kez başvurulmuş.. Sağlık, Sosyal Yardım Müdürlüğüne, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği İstanbul Grup Başkanlığına.. Tâa iki yıldan beri bu boş uğraşılar sürüp gidermiş hep.. Ne ilgilenen var, ne emekçilerin cehennemî yaşantılarını gören.. Beylerin, patronların akılları sadece emekçilerin yaratacağı artık değerlerde... Ötesi hiç önemli değil...

İri kıyım patrona çıkıyoruz.. **«Nedir bu hal bay patron? Bu koşullar altında işçi çalıştırılır mı? Vicdanınız rahat mı bari?»** Hiç oralı değil iri kıyım yahudi patron... Birşeyler söylemeğe, dinletmeğe çalışıyor... Ne de olsa alışkın... Ya peki, nasıl izin vermişler ki ilgili makamlar bu çalışma koşullarına!? Ne de olsa alışkın patron. Bizi de onlardan sandı zaar..

«Hem,» dedi, **«birşey söyleyeyim mi ben size»** patron Jean Balin. **«Bu işçiler tâ ben'iyle 30 yıl öncesi çalışan kimseler. Ben de aynı şartlarla çalıştım. Sonra patron olduk tesadüf.. Bu işçiler, yıllarca hiç ses çıkarmadılar da şu iki yıl var ki hepten hallerinden gayrimemnun görünmeye başladılar.. Şikâyetler etmeye başladılar. Ne garip değil mi?»**

Hey gidi patronlar heyy. Ne garip değil mi emekçilerin uyanması... Ne garip değil mi bir sömürü saltanatının artık diplerden sallanmaya başlaması.. Ne garip değil mi iri kıyım Yahudi Jean Balin? Artık yılda 12 bin liralık kazancını da fazla bulmaya başladılar.. Ah şu işçiler yok mu... Onları daha kör, daha zifiri yerlerde çalıştırmak gerek ha.. Adamların yüzünü fazla açmağa gelmez. Yuları gevşetmeyeceksin. Gevşetirsen seni de gevşetirler çünkü..

Kargalara oturup şarkı söy-

Sırtındaki yükün ağırlığı altında iki büklüm olmuş emekçi... Yerin dibinden kaygan merdivenleri ustalıkla tırmanıyor. Bu ustalığı kim bilir kaç kez yuvarlanmakla kazandı...

ler gibi söyledi, patron Jean Balin: «Ne olacak yani. Aslında çekilir şey değil. Yılda temiz 12 bin lira kârım var.»

İndik yeniden emekçilerin arasına... Bir kez daha görelim dedik, ışımağa başlayan yüzlerini. Işımağa başlamış emekçi yüzlerini görmek dünyanın en zevkli şeyidir. Ortada bir takım lâflar etmeye başladık: «Ne olacak yani sizin bu haliniz. Kimse sizlerden yana değil, Patron sizlerden yana değil. Yasalar lehinize uygulanmıyor. İlgili makamlar sizlerle ilgilenmiyor. Bu böyle sürüp gidecek mi?» Hep bir araya toplandılar yüzlerine güneş vurmuş emekçiler. Hep bir araya toplandılar ve seslerini çıkarmadan foto muhabiri arkadaşımıza poz verdiler! Bu «hâtıra» pozu işte. Ama kimlerden kimlere «hâtıra» o belli değil şimdilik.. Elbet onun da belli olacağı günler gelecek!..

Kâni ŞENGÜL

■

TPAO Bölge Müdürü Fadıl Teymur'a açık mektup

(Esselamünaleyküm-Esselamünaleyküm)

Fadıl Bey;

Mektubunuzu aldım. (İşime son verildiğine dair resmi belge). Çok memnun oldum. Allah sizleri de memnun etsin, âmin...

Nasılsınız, iyi misiniz? İyi olmanızı dağı, taşı yaratan, çiçekleri donatan Ulu Tanrıdan niyaz eylerim, amin...

Beni soracak olursanız, hamdolsun şu kıymetsiz mektubumun son satırına kadar fani vücudum sıhhat ve afiyettedir. Sizlerin de aynı minval üzere olmanızı dilerim.

Yalnız müdür beyciğim, şu günlerde bir hayli canım sıkılıyor. Sizlerin de malûmunuz olduğu üzere, solcular bugünlerde Batman'da durmadan etrafa dehşet saçıp duruyorlar. Bunları durdurmazsak nauzubillah nauzubillah dinimiz elden gider sonra...

Fakat bugün memnuniyetle öğrenmiş bulunuyorum ki, sizler bu sıkıntımı gidermiş ve TPAO camiasında çalışan ve asalak olarak geçinmemizi baltalamak istiyen solcu Mahmut Baksı'yı işten atmışsınız.Bu hareketiniz islâmi duygularınızı tamamladığı gibi bir de, yüzyıllardır memleketi cehalete rezalete sürükliyen solculara da iyi bir ders olmuştur. Dilinize şeker-ü şerbet, elinize hayrü bereket efendimiz..

Sayın Müdür;

Şimdi de işletmenizde basit bir işçi olarak (sizin deyiminizdir) çalışıp midesi doyduktan sonra solculuğa başlıyan ve emekçi halkımızın zenginler tarafından nasıl sömürüldüğünü, köle olarak boğaz tokluğuna çalıştırıldığını ve işçinin istikbali bir işletme müdürünün «Defol seni işten attım» gibi ucuz bir kelimeye bağlı olduğunu söyliyen solcu Mahmut Baksı'nın hüviyetinden bariz bir nüsha açıklamak isterim :

Aslen Bitlisli olan Mahmut Baksı, yüzbinlerce müritleri değişiyle Verkanıslı Koca Şeyh Fethullahın torunudur. O şeyh Fethullah ki, müritleri tarafından peygamberleştirilen Norşenli hazretlerin şeyhi ve avanak nurcuların tanrılaştırarak taptığı Saidi Nursi'lerin (Deli Sait) hocalığını yapmış bir zattır. Ve O Şeyh Fethullah ki, hem dirisiyle, hem ölüsüyle zamanımıza kadar torunlarına milyonları bırakan insandır.

Dahası da var, sevgili müdür. Zira bu anlattıklarım yalnız babamdan bana kalan miraslardır. Onun için şimdi de şeyhe karşılık bir de anamdan taraf ağa dedemden bahsedeyim : Basit bir işçi olarak vasıflandırdığınız solcu Mahmut Baksı otuz bin dönüm araziye sahip bir dedenin torunudur. (Hisseme üç bin dönüm düşer) Çevremizde (Güneydoğu Anadolu Bölgesi) çocuklarına binlerce dönüm arazi bırakıp, beş liralık kefenle toprağa gömülen, onbir karılı yirmi çocuklu Hacı Hüseyin'i tanımayan yoktur. Hem de öylesine bir Hacı Hüseyin ki, dört sefer hacca gitmesine rağmen, bir karış toprak için kardeşini ve kardeşinin çocuğunu öz çocuklarına öldürten insandır.

Sayın Müdür;

Ben bunları yazmakla asaletimle öğünmüyorum. Çünkü asaletimle öğünecek kadar alçak bir insan değilim. Yalnız sizlerin camii köşelerinde : «solcular dinsizdir, imansızdır, piçtir, fakir oldukları için zenginlere saldıran itlerdir» gibi hayasızca sözlerinizden dolayı yazdım soyumu sopumu... Ama görüyorsunuz ki, nurlu Müdür, durum hiç de söylediğiniz gibi değil, bilâkis tam tersinedir..

İşte bay Fadıl, basit bir işçi olarak vasıflandırdığınız Mahmut Baksı sizler gibi üç beş kuruş menfaatı için çağına, insanlık haysiyet ve şerefine ihanet etmesin, diye bütün bu *nimetleri teperek* işçilerin safına katılmış bulunmaktadır.

Sayın Müdür;

İşime son verildiğine dair o kara imzanızı taşıyan kâğıdı aldığım zaman, önüme dört mezhebin kitabını da açtım ve okudum. Ve orada gördüm ki, bu adaletsiz kararınızı hiçbir mezhep kabul etmedi, hattâ beşinci mezhep bile...

Sayın Müdür;

İkinci hususa, eshabiniz Personel Münasebetleri Grup Şefi Hilmi Doğan'a gelince : Daha düne kadar Allah ve Peygamberin hazetmediği her şeyi yapan ve günün yirmidört saatinde ayık gezmeyen böyle bir insana diyecek lâf bulamıyorum. Zira bulursam seviyesine düşmüş olurum ki, bu da şahsiyetimle bağdaşmaz.

Mücadele değil de satırlarıma son verirken ve tekrar basında görüşmek şartıyla *esselâmünaleyküm esselamünaleyküm* Fadıl Bey...

MAHMUT BAKSI
(Batman TİP İlçe Başkanı)

Sükan'ın memleket nde zorbalık !

Konya Ereğli'sindeki toplumcu gençlerin kurduğu «Kültür ve Eylem Derneği», bir süre önce bir aşıklar gecesi düzenlemiş ve İstanbul'daki aşıkları çağırmıştı. Konya'daki irtica ayaklanmasından önce düzenlenen bu *geceye* çağırılan Âşık İhsani, Âşık Hüseyin Kaçıran ve Halk Ozanları Derneği Başkanı Âşık Fermani, katılmak üzere gitmişlerse de, başta İçişleri Bakanı Faruk Sükan olmak üzere, yöneticilerin ve Ereğli'deki mürtecilerin baskıları ile Âşıklar Gecesi yapılamamış ve âşıklar İstanbul'a dönmüşlerdir. Âşık Fermani, bu olayı şöyle anlatmaktadır:

«Ereğli'de bir Âşıklar Gecesi yapılacağı ve bizlerin de bu geceye katılacağımız önceden duyurulmuş. İhsani ile benim gideceğimi duyan Faruk Sükan da ne yapacağını şaşırmış. Çünkü burası kendi memleketi, biz çalıp söyleyince halk uyanacak, Faruk Sükan'ın da adamlarının da *foyası meydana çıkacak*. Ereğli'de gericiler çoğunlukta; bunların bir kısmı nurcu, bir kısmı süleymancı. Hepsinin idarecileri de Faruk Sükan.

Bizim geleceğimizi duyan nurcularla süleymancılar, camilerde yeşil sarıklılar vasıtasıyla hakkımızda fetva veriyorlar. O gün bir miting de yapılıyor ve şu bildiri ev ev, köy köy dağıtılıyor: «Müslüman kardeşler! Kur'ana sarılın, İslamiyet elden gidiyor, İstanbul'daki meşhur komünistler, kızıllar pazar *günü ilçemize gelecekler*, hepinizi islâmiyet uğrunda savaşa davet ediyoruz. Komünistlere ölüm!» Bir grup gerici ise, şu sözleri savuruyorlar: «Eğer âşıklar Konya hududuna basarlarsa sağ gitmeyecekler, mutlaka öldüreceğiz. İşte tabancalarımız, işte hususi yaptırılmış şişlerimiz». Bunlar geceyi hazırlayan gençlere haber göndererek tehdit de ediyorlar. Ereğli *kaymakamı, emniyet amiri* gecenin yapılmaması için Kültür - Eylem derneğine para teklif ediyorlar. Fakat gençler

direniyorlar, geceyi yapacaklarını söylüyorlar, Emniyet amiri ile kaymakamı kanunsuz hareketlerinden dolayı ikaz ediyorlar. Bu idareciler ise, «burası İçişleri Bakanı'nın memleketidir, burda kanun falan sökmez, içişleri bakanı da telefonla dur*madan emir veriyor* bu geceyi yaptırmayın diye» cevap veriyor, gecenin yapılmasına engel olmağa çalışıyorlar.

Ereğli'deki geceyi tertipleyen yirmi sosyalist gencin babaları da evlatlarına gereken desteği vermediler. Oysa bu gençler uyanmış ve inandıkları davaya başlarını koymuşlar. Yalnız, Dernek başkanı Celal'in babası Kâzım bey, bize en büyük ilgi*yi gösterdi*.

Geceyi Ereğli'de geçirdik, ertesi günü sabahleyin bir minibüsle İvriz ve Gaybi köylerine gittik. Köylüler geleceğimizi duymuşlar, bizi heyecanla bekliyorlardı, bizi bağırlarına bastılar ve bırakmak istemediler. Sazımızı-sözümüzü, çoğu göz yaşı dökerek dinledi. Gerçek emekçiler bunlardı. Ereğli'deki satılmış yeşil sarıklılara benzemiyorlardı. Emekçi kardaşlarımızın arasından ayrılıp akşam üzeri tekrar Ereğli'ye döndük. Saat 20.00 de, Sümer Sinemasında *gecenin başlaması lazım*dı. Halk, köylerden bizi dinlemek üzere minibüslerle Ereğli'ye geliyorlardı...

Bir de haber aldık ki gecenin yapılmaması için Konya'dan asker, polis getirilmiş. Sinemanın içi dışı asker, polis, bekçi ve belediye zabıta memurlarıyla doldurulmuş. Sinemaya doğru yaklaşanı hemen kovuyorlar, «gece yok, yapılmayacak, âşıklar burda söyleyemeyecek» diye geleni geri çeviriyorlar... O gece Ereğli bir ana baba günü idi. Her köşede polis, asker ve gece yapılırsa baskın yapmak için *bekleyen* nurcular... Sanki seferberlik hazırlığı vardı. Halbuki Âşık Fermani ile Âşık İhsani, halka bir kaç türkü okuyacaklardı.

Saat 20 sıralarında aldığımız bir habere göre, İçişleri Bakanı Sükan ve Emniyet Genel Müdürü Hayrettin Nakiboğlu Ereğli'ye gelmişler... Böylece geceyi yaptırmadılar... Fakat bize hazırlanan suikast de başarıya ulaşamadı. Gece yarısı bir taksiye atladık ve Adana yolu üzerinden Ankara'ya geldik... Konya yolundan gelemedik, çünkü gelen haberlere göre, bizi vurmak için birçok yerlerde mevzie girmişlerdi...

İşte hukuk devleti... İki üç şairin saz çalmaması için askeri, polisi seferber eden ve halka türkü okunmasına engel olan halk düşmanlarına soruyoruz: Bu mu hukuk devleti »

Orta doğuda yeni tehlike

HÜSEYİN BAŞ

İşte, şeriat'ın yürürlükte olduğu Suudi Arabistan'da kolundan zincire vurulmuş bir kadın...

İsrail uçaklarının 6 Ağustos'ta «El Fetih» komandolarının kamplarını basmak bahanesiyle Ürdün'ün başkenti Amman'ın hemen burnunun ucundaki Salt Şehri'ne saldırarak aralarında çocuk ve kadınlar da bulunduğu 28 sivilin ölümüne yol açmaları olayı, Ortadoğu krizini bir kez daha tehlikeli sınırlara dayamıştır.

Salt saldırısı, İsrail'in 5 Haziran Savaşı'nda silah zoru ile ele geçirdiği topraklara yerleşmesinden bu yana Arap ülkelerine karşı giriştiği saldırıların ne ilki ne de sonuncusudur.

Hatırlarda olduğu gibi, İsrail, geçen 21 Mart'ta, yine aynı «komando» ların kamplarını basmak bahanesiyle Şeria'yı geçmiş, zırhlı birliklerle Ürdün'e saldırmıştı. Ortadoğuda 5 Haziran savaşını izleyen dönemin en ciddi krizlerinden birine yol açan bu saldırı o zaman, dünya kamuoyunca kınanmış ve Güvenlik Konseyi bile Birleşik Amerika'nın baskısına rağmen «yarım ağız» la da olsa, İsrail'e, «bu tür saldırılardan vazgeçmesini» öğütlemişti.

Bugün savaş çılgınları, bu yeni saldırı ile, silah zoru ile çöreklendikleri Ürdün topraklarıyla yetinmediklerini, daha büyük iştahla Şeria'nın öbür yanına da göz koyduklarını misli görülmemiş bir pervasızlıkla bir kez daha ortaya koymuşlardır.

İsrail, bir yandan «Büyük Patron» un ilerici rejimleri bertaraf edilmiş bir Ortadoğu düşünü gerçekleştirmek için çaba gösterirken öte yandan, silah zoruyla ele geçirdiği Arap topraklarına «ilelebet» yerleşmenin çarelerini araştırmakta ve bu konuda gerek hukuki, gerekse pratik alanda çeşitli tedbirler ardında koşmaktadır. İlk elde, İsrail Güvenlik Konseyi'nin, kendisini 5 Haziran sınırları gerisine çekilmeye zorlayan kararını uygulamaya yanaşmamaktadır. İngiltere, Sovyetler Birliği, Fransa, Birleşik Devletler gibi büyük devletlerin imzasını taşıyan Güvenlik Konseyi'nin 22 Kasım 1967 tarihli kararını İsrail gibi küçük bir ülkenin hiçe sayması, ilk bakışta yadırganacak bir davranıştır. Ama bu, Birleşik Devletler'in 5 Haziran'dan bu yana Ortadoğu'da çevirdiği dolapları bilenleri şaşırtmamaktadır. Gerçekten de, İsrail'in 5 Haziran dahil Arap ülkelerine karşı giriştiği her saldırıyı, Birleşik Devletler «açıkça ve olanca gücüyle» desteklemekle kalmamış, İsrail'in hizaya getirilmesi konusunda girişilen her olumlu teşebbüsü, ulu orta engellemekte hiçbir sakınca görmemiştir.

Güvenlik Konseyi'nin Ortadoğu kriziyle ilgili kararında olduğu gibi, 21 Mart ve son Salt saldırısında da Birleşik Devletler'in tutumu hep bu yönde olmuştur. Güvenlik Konseyi'nde Pakistan, Hindistan ve Senegal'in, İsrail'in saldırganlığını kınayan ve İsrail'e karşı zecri tedbirler alınmasını öngören karar tasarısı, Amerika'nın baskısıyla reddedilmiş ve saldırganlık apaçık ortada olduğu halde, mesele «karşılıklı sorumluluk» numarasına getirilerek bir kez daha örtbas edilmek istenmiştir.

Güvenlik Konseyi'nde söz alan Fransız Temsilcisi Calude Chayet saldırganı akıl yoluna davet ederken Kudüs'te konuşan Başbakan Yardımcısı General Yigal Allon, İsrail'in silah zoruyla çöreklendiği topraklarla ilgili niyetleri konusunda baklayı ağzından çıkarmakla kalmamış, 5 Haziran saldırısının temel amaçlarından ve hedeflerinden birini de bu vesile ile açıklamakta beis görmemiştir. General'in ilginç sözleri şöyledir: «İsrail, Ürdün ve BAC ile olan sınırlarını barışçı çözüme kadar elde tutacaktır. Buna karşılık, Golan yaylasını, Suriye'ye asla geri vermeyecektir.» İskender taslağının iştahı ufak lokmalarla giderilir gibi değildir. General devam etmektedir: «Süveyş ve Şeria İsrail için büyük stratejik önemi haizdir. Şeria doğal bir savunma hattıdır. Süveyş'e gelince, o da birinci sınıf bir tank engelidir.»

Yani Süveyş'ten Kudüs'ü de içine alarak Şeria'ya, Golan'dan Şarm El Şeyh'e uzanan «Büyük İsrail» düşü.

Aynı generalin, geçen ocak sonunda «Şeria'nın Büyük İsrail'in sınırı ilan edilmesini istemiş olmasının» anlamı şimdi bu sözlerle açıklık kazanmaktadır.

Kennedy'nin katledilmesinden sonra Amerikan Cumhurbaşkanlığına seçilme şansı Nixon'a göre çok daha fazla olan Humphrey'in İsrail konusunda söyledikleri, General'in düşünceleriyle çatışmamaktadır. Humphrey, «İsrail'in güvenilir sınırlara ihtiyacı bulunduğunu» teslim etmiştir. Bu, İsrail'in tıpkı eski başkan gibi, yeni başkan tarafından da, hem de bu kez daha da «kayıtsız şartsız» destekleneceğinin açık belirtisidir.

■

Yeni bir kitap yasaklama rezaleti!

Anayasa'nın 20. maddesiyle getirilen fikir ve kanaat özgürlüğüne rağmen, Bakanlar Kurulu'nun keyfi kararları ile dış ülkelerde basılan yayınların yasaklanması devam etmektedir.

Son olarak, geçen yıl Türkiye'de çeşitli baskılara maruz bırakılan arkadaşımız Güneş Karabuda'nın İsveç'te yayınlanan «Turkiet en Resahandbok» adlı eserinin yurda sokulması yasaklanmış ve bu karar Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

Associated Press Ajansı'nın Türkiye muhabiri, kitabın niçin yasaklandığını bir hükümet yetkilisinden sormuş ve «komünizm propagandası ihtiva ettiği için yasaklanmıştır» cevabını almıştır.

Oysa Güneş Karabuda'nın kitabı, tamamen turistik mahiyette bir kitaptır. İsveç dilinde lüks bir baskı ile yayınlanmış olan kitapta Türkiye hakkında genel bilgi verildikten sonra Türkiye'nin turistik şehirleri, tarihi eserleri, otelleri, eğlence yerleri, festivaller, Türk yemekleri, içkileri tanıtılmakta, kitabın sonunda da Türkiye'ye gelen İsveç'lilerin yararlanabileceği bir sözlük yer almaktadır.

Kitapta değil «komünizm propagandası» yapmak, siyasi görüş açıklayan tek bölüm dahi bulunmamaktadır.

İsveç'te büyük şöhret sahibi olan Güneş Karabuda'nın tamamen Türk turizmine hizmet etmek ve Türkiye'ye döviz kazandırmak amacıyla hazırladığı bu kitabın «komünizm propagandası» gerekçesiyle yasaklandığı haberi İsveç'te büyük yankı yaratmış ve karar Karabuda'nın kitabını okuyan İsveç'liler arasında alay konusu olmuştur.

Öte yandan, halen Almanya'nın Köln Şehri'nde faaliyette bulunan «Türk Gençlik Kültür Kulübü»nün yayınladığı İşçi Postası adlı aylık Türkçe gazetenin Türkiye'ye girmesi ve Türkiye'de dağıtılması da, yine Bakanlar Kurulu kararı ile yasaklanmıştır.

Türk Gençlik Kültür Kulübü Almanya'da bulunan Türk işçilerinin ve öğrencilerinin kurduğu bir kulüp olup emekçi sınıfının çıkarlarını ve Türkiye'nin bağımsızlığını savunmak amacı

Türkiye'yi bu hale getirmek istiyorlar!

Selma ASHWORTH BERLİN'DEN YAZIYOR

Berlin'de, İşçi ve Öğrenciler arasındaki işbirliğini ve dayanışmayı kuvvetlendirmek amacıyla işçi ve öğrenci dernekleri bir araya gelerek toplandılar. Bu heyecan verici bir oluştu. Haberi sevinerek okuduk.

Yalnız bu toplantıya katılanlar arasında **«Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin»** adına rastlayınca doğrusu, bu derneğin hangi amaçla böyle ilerici ve prensipleri bakımından anayasacı olan derneklerin arasına sokulduğunu merak ettik.

Berlin'de Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Müslüman öğrenciler derneği, Müstakil İslâm Cemaatleri Hizmetleri, Risale-i Nur Enstitüsü durmadan din sakızını çiğneyen ve din istismarı yapan kuruluşlardır. Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği'nin tüzüğüne bir göz atalım :

> «Madde 4 — Yurt dışında bulunan Türkler arasında Milli, Dini, Kültürel dayanışmayı sağlamak; Islâm Türk Kültür ve medeniyetini tanıtmak.
>
> «Madde 5 — Derneğimizin sembolü :Kırmızı atlas üzerine işlenmiş ay yıldız ve etrafında «Allah bizimledir.» ibaresi yazılıdır.
>
> Madde 9 — Derneğimiz milliyetçi, mukaddesatçı olup bu esaslar içinde çalışmalarını yapar.»

Ulusal bayrağımıza dini bir kisve vermek... Türk kültürünü, Türk uygarlığını değil, fakat İslâm Türk Kültürünü, İslâm Türk uygarlığını tanıtmak... Bunlar hep sistematik irtica propagandasının çeşitli belirtileridir.

Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği tüzüğünün 7'nci maddesinde «Derneğimiz siyasetle uğraşmaz.» der. Fakat gene aynı tüzüğün 8'nci maddesi «Dernek Komünizm ideolojisine karşıdır.» demekle, tüzüğün 7'nci maddesini hükümsüz kılar.

Elimize geçen bir paçavradan da derneğin nasıl olgun ve bilimsel bir dille İslâm kültürünü etrafa yaydığını öğrendik. İşte bir örnek :

«Aziz kardeşlerim, kızıl, imansız, dinsiz, kahbe moskof yalnız bizim değil bütün insanlığın, bilhassa İslâm dininin düşmanıdır. Rusya'ya gönül bağlayanlar Rusya'ya defolsunlar. Türkiye Türklerin, Müslümanların ve bütün insanlığın Türkiyesi'dir.»

Ve **«milliyetçi, mukaddesatçı Sayın Naci Odabaş'ın hatırası olan bir ŞİİR»** den bir kaç beyit.

«Damarlarında gezen Türk kanı ise
İyice kulak ver şu çıkan sese.
Gericilik damgası vurup herkese
Sosyalistim diyene sakın inanma.
Nifak sokmak isteyen öteye git
Yaşamak düşünür yurtta parazit
Komünist ülkeninde adı sosyalist
Aksini söyleyene sakın inanma.»

لا اله الا الله محمد رسول الله

عيد مبارك

كل عام وأنتم بخير

PROGRAM: Saat 10 da Bayram namazı
Hutbe ve konuşmalar
Birlikte sohbet

Muslüman Öğrenciler Derneği
1 Berlin 301, Postfach 128

Müstakil İslam Cemaathızmetleri
tescilli resmi cemiyeti
Nurcuların adresi — 1 Berlin 12, Postfach 45, Tel. 8 81 15 65 — İş günleri saat 16-18 arası

Ulaşımına araçlarından Bahnhof Zoo veya Ernst-Reuter-Platz de ininiz.

Ümmetçi ve şeriatçıların Almanya'da yayınladıkları çağrı

Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği, «kültürel» çalışmalar yapadursun, öte taraftan Berlin'deki İslâm Derneği de kapı kapı dolaşarak koyun eti satmakta ve etin islâm âdetlerine göre kesildiğini söylemektedir. Domuz etinin haram olduğunu, kasaptaki koyun etine domuz karışmış olduğunu iddia etmekte, bu şekilde geçimin yolunu bulmaktadırlar, fazla çalışmaya lüzum kalmadan.

Esasında Almanya'da, hayvanları koruma derneği tarafından İslâm adetlerine göre hayvan kesmek yasaktır. Yani gırtlaktan değil enseden kesilir. İslâm Derneği de buna uymak zorundadır. Ve başka yolla hayvan öldüremez. Fakat Türk işçisinin çoğunluğu bunu bilmemekte ve İslâm Derneğinin koyun eti satışına kapılmaktadır. Yumurtayı bile bu adamlar, müslüman tavuklarının yumurtası diye satmaktadırlar.

Müslüman Öğrenciler Derneği ile Müstakil İslâm Cemaat Hizmetleri bir arada bayram davetiyeleri bastırırlar, birlikte sohbetler, hutbe ve konuşmalar hazırlarlar.

Müslüman Öğrenciler Derneği'nin bu derece sıkı sıkı işbirliği yaptığı Müstakil İslâm Cemaat Hizmetlerinin adresi ile Risale-i Nur Enstitüsünün adresi aynı adrestir. (I Berlin 12. Postfach 45)

Nurcular en pahalı baskıdan çıkmış bayram davetiyeleri hazırlıyacak, dergiler, risaleler basacak muazzam maddi güce sahiptir. İşittiğimize göre Nurcuların Avrupa'daki örümcek ağlarının merkezi Hollanda'dır. Fakat Hollanda'ya para ve materyel Suudi Arabistan Krallığı'ndan gelmektedir.

Bugün dünyanın en geri ve «insan hakkını, özgürlüğünü» hiçe sayan, kadınları, gencecik çocukları, kızları hayvanlar gibi esir pazarlarına sevkeden, sözüm ona yasağa rağmen, insan satın alıp, insan satan, insanlık düşmanı Suudi Arabistan Krallığı, avuç dolusu para dökerek Almanya'daki İşçilerimize «Din» ticareti yapıyor... «Gençliğe bir hakikat lambası», Risale-i Nurdan Gençlik Rehberleri dağıtıyor...

Bu gerçekleri bilenler bilmeyenlere, duyanlar duymamış olanlara anlatsınlar.

gütmekte ve bu konuda çeşitli yayınlar yapmaktadır. İşçi Postası Gazetesi de bu amaçla yayınlanmıştır.

Türkiye'de aynı amaçla bir çok gazete, dergi ve kitap anayasanın himayesinde yayınlanmakta ve bakanlar kurulunun bu yayınları yasaklama yetkisi bulunmamaktadır. Türk vatandaşlarının Almanya'da yaptıkları bir yayının, sırf yurt dışında yayınlanmış olmasından istifade edilerek Türkiye'ye sokulmaması, iktidarın fikir ve kanaat hürriyetine karşı saygısızlığının yeni ...r delilidir.

■

Almanya yakında çok şeylere gebe..

Geçen aylarda Almanya'da olup biten- ...ri, Dr. Kiesinger ve Alman yönetici- ...n, «azınlık solcu talebelerin» delilik- ...ri diye, dünya kamuoyu önünde ört- ... etmeye çalışadursunlar... Liberal «...r Spiegel» Dergisi şu rakamları ve- ...yor: Almanya'daki tüm öğrencilerin %..'i Sosyalist Öğrenciler Federasyonu- ... faaliyetlerini tasvip etmektedirler. ... ile 25 yaş arasındaki gençlerin %47'si SDS'i tutmaktadır ve %58'i so- ...k gösterilerine katılmaya hazırdır.

...syalist Öğrenciler Federasyonu, «Parlâmento dışı muhalefet» ünvanını ...klı olarak kazanmıştır. Ve tekmil Al- ...nya'ya kol salmış vaziyettedir.

Almanya'nın bugün içinde bulunduğu ...ak ve çetrefil sulara saplanmasının nedenini araştıran, Sosyalist Partisi'nin genç ve parlak elemanlarından Profesör Horst Ehmke, partinin Nürnberg kongresinde çok güzel bir açıklamada bulunmuştur.

Prof. Horst Ehmke'ye göre, İkinci Dünya Savaşı sonu Almanya daha faşizm ve nazizmden temizlenmeden, aşırı komünist aleyhtarı propagandaya yer verilmiştir. Foster Dulles zamanında başlıyan bu propaganda, gün geçtikçe şiddetini arttırarak bugüne kadar devam edegelmiştir. O kadar ki eski azılı Naziler bile hürmete değer kişiler olarak Adenauer kabinesinde yer almış, Nazi yargıçlar görevlerine dönmüşlerdir.

İşte Herr Axel Springer gibi, bu toplumun yarattığı zengin ve sağcı bir gazete sahibi de, **«soldan gelecek tehlike»** teranesini sakız gibi çiğneyerek her gün gazetelerinde, kışkırtıcı, fitneci ve iftira dolu yazılar ve haberler yayınlamaya başlamıştır.

Axel Springer ,uzun süredir öğrencilere karşı cephe almıştı. Gazeteleri iri manşetlerle: **«Her pis işi polise bırakmıyalım. Kendi işimizi kendimiz görelim.»** gibilerden Alman ulusunu, öğrencilerle gırtlaşmak üzere sokağa çağırıyordu.

Springer'in kullandığı dil: **«Bünyemizde çıkan kanserli tümör», «Bunların köküne kibrit suyu ekmeli.», «Bu pisliği demirden süpürge ile süpürmeliyiz»** şeklinde Hitler devrinin despotizmine taş çıkartacak bir dildir.

İşte bu aşırı ve pis propaganda gençliği galeyana getirmiştir. Observer'in Bonn muhabiri Neal Acherson şöyle diyor: **«Bu gençler kendilerini dünya ihtilâlcisi olarak görüyorlar. Batı Berlinde genç kız ve erkekler tanıyorum, «ihtilâl» gece ve gündüz düşündükleri yegâne şeydir. Bazı dostlarım var, bundan bir yıl önce sâkin ve politik eğilimi olmıyan yazarlardı. Şimdi durmadan dinlenmeden bu gençlik hareketinin doktrinlerinden bahsediyorlar. Bakışları bile değişti. Batı Almanya'da genç kadın ve erkekler sokaklarda 1918'in ve 1919 da başarısızlığa uğrayan Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht'in Spartacist'ler ihtilâlinin hayaliyle yaşıyorlar. O aylarda askerler ve işçilerden kurulu olan komiteleri canlandırmak istiyorlar. Direkt demokrasiyi bu yolda görüyorlar.»**

Geçen ayların olayları politik alanda Almanya'nın ne kadar zayıf olduğunu bir kere daha ortaya çıkarmıştır. Sonbaharda mide bulandırıcı ve korku verici bir çok olaylar yer alabilir. Öğrenci gösterilerini ve gençlik isyanlarını bastırmak bahanesiyle, hükûmet demokratik olmıyan yollara başvuracaktır. Bavyera'nın Herr Strauss'u (Maliye Bakanı) şimdiden yumruklarını sıkmış ve barbar **«çok ağır yasaklara ve ciddi polis metodlarına ihtiyaç olduğunu»** bağırmaktadır.

Almanya'da dirilmiş ve canlanmış Neo-Nazi Parti de **«soldan gelen tehlike»** sloganları etrafı çınlatırken, rahat rahat tehlikeyi **«sağdan içeri sokacaktır.»** Almanya'da sol aleyhtarı akım başladı mı, sağcılık gemi azıya alıyor ve her ne hikmetse Almanların çoğunluğunun gözünde âdeta bir meziyet oluyor. Solcular ve bazı Hitler düşmanlarının dışında, Nazilerin yaptığını bütün kalbiyle kötüleyen Almana ben rastlamadım.

«Sol tehlike» korkusu içinde Almanya'nın sağcıların eline düşmemesi için Alman Sosyalist Partisi'nin omuzlarına ağır yük binmektedir. Koalisyon kabinesinde yer almış olan sosyalistler son zamanlarda, bağımsız çıkışlarda bulunmaktadırlar. Gene bunda Sosyalist Öğrenciler Federasyonu'nun uzun zamandır süregelen kampanyasının bir rolü olduğunda şüphe yok. Willy Brandt ve Herbert Wehner, bu sosyalist gençlik ile ipi koparmaktansa anlaşmaya taraftardırlar. Alman Sosyalist Partisi, ilk olarak geçenlerde Amerika'nın Vietnam politikasını açıkça yermiştir. Vietnam meselesinde Amerikan aleyhtarı bir cephe almıştır.

Sosyalist Partinin komite başkanlığına Batı Berlin Valisi Herr Schutz, «matraquers des etudiants de gauche: (Nouvel Observateur) polis copu ile sol öğrencileri dövdüren» vali olduğu için seçilmemiştir.

Belki Alman Sosyalist Partisi'nin son zamanlarda yaptığı en göz alıcı ve gönül ferahlatıcı hamle, gazetecilere «Oder-Neisse» sınırı hakkında verdiği bir beyanattır: **«Almanya bir barış anlaşması imzalayana kadar Oder-Niesse'yi sınır olarak tanıyacaktır. Almanya ile Polonya'nın dost olarak yaşamalarını istiyoruz. Eski Alman topraklarında yaşıyan Polonyalıların %40'ı İkinci Dünya Savaşından sonra doğmuştur. Almanya'nın istemiye hakkı olmadığı toprakları talep etmesi bir cinayet, daha beteri budalalıktır.»** demiştir.

Tabii Axel Springer basım bu beyanat için: **«Brandt, Almanya'yı satıyor.»** diye iftiralara başlamıştır. 3 Şubatta yaptığı konuşmada «Stalingrad'da boşuboşun can vermedik» diyen Maliye Bakanı Herr Strauss ise, Brandt'ın beyanatı için: «Küstahlık» demiştir.

Geleceğin Almanyası çok şeylere gebe... Temenni edelim de Hitler gibi yumurcaklar doğurmasın.

S. A.

1) Ulusal Türk Sinemasından ne anlıyorsunuz?
2) Ulusal Türk Sinemasının kurulmasından yana mısınız?
3) Sinemamızın bugünkü ekonomik yapısının değişmesini istiyor musunuz?
4) Sansür kurulunun çalışma tarzı Ulusal Türk Sinemasının kurulması için bir engel midir?
5) Bugün Türk Sinemasında beğenisi şartlandırılmış seyirci sansürü var mıdır?
6) Ulusal Türk Sinemasının sinemamızın bugünkü ekonomik yapısı içinde kurulup gelişebileceğine inanıyor musunuz, nedeni?
7) Ulusal Türk Sinemasının filizlenmekte olduğunu kabul ediyor musunuz, nedeni?
8) Ulusal Türk Sinemasının kuruluşun da:
a) Kurucu kuşağın, sinema sanatının hiç kuşkusuz soylu örneklerini vermiş batı sineması kültürünü sindirmesi gerekli midir, nedeni?
b) Batı sinemasının anlatım ilkelerini benimsemek *söz konusu olabilir mi, nedeni?*
9) Ulusal Türk Sinemasına Türk sanat dallarından neler kaynak olabilir, nedeni?

ATİLLÂ DORSAY

"ULUSAL TÜRK SİNEMASI VE ÇIKIŞ YOLLARI" ÜZERİNE SORUŞTURMA

hazırlayan: Attilâ Gökbörü

■ Hisar Kısa Filim Yarışmasının düzenlenmesiyle varlıklarını iyice duyurmağa başlayan *kısa film yönetmenlerinin* değişik davranışlarıyla profesyonel sinema alanına atılacakları kanısı gitgide yaygınlaşmaktadır. Bu hafta bu yönetmenler küme'sinden, geçen yıl ve bu yıl anılan yarışmanın başlıca ödüllerini kazanmış olan Artun Yeres ve Sezer Tansuğ ikilisinden ilkinin ve film eleştiricisi Atillâ Dorsay'ın sorularımıza verdikleri cevapları yayınlıyoruz.

ATİLLÂ DORSAY
FİLM ELEŞTİRİCİSİ

1— Oncelikle **«ulusal sinema»** deyiminin ne olduğu üzerinde tartışmanın ve bu deyimin anlamını ortaya koymanın gerekli olduğu kanısındayım. Zira *herşey* bu iki *kelimenin* arkasına saklanmağa, bu iki kelimeyle mazur gösterilmeğe çalışılıyor bu günlerde... Her ulus, kendi tarihi boyunca, kendi tarihsel, toplumsal, siyasal, ekonomik, kültürel gelişimi ile orantılı ve bağıntılı olarak, etnik, etik, coğrafi vs. etkenlerle kendi sanatını yaratmıştır. **Göktürk yazıları, Orhon anıtları, Dede Korkut** masallarıyla başlayan bir Türk edebiyatı vardır... Karagöz, orta oyunu ile gelişmiş kendine özgü bir Türk oyun geleneği vardır... İslâmiyet öncesi, özellikle **Göktürk, Gazne** yapıtlarıyla ortaya çıkan, İslâmiyet sonrasında ise, bütün Arap etkisine rağmen, ortaya özgün, ihtişamlı, sağlam bir Selçuk ve Osmanlı mimarisi koymayı bilmiş bir Türk mimari sanatı vardır. Çeşitli nedenlerle, (resim - süsleme arası «minyatür» sanatı dışında) bir Türk resmi, aynı nedenlerle bir Türk heykeli olmamıştır. Bugün de bir Türk resmi, bir Türk heykeli var mıdır, tartışma konusu olabilir. Sinema ise apayrı bir konudur, zira diğer bütün sanatların eskiliğine karşılık, sinema çok yeni bir sanattır. Ve, önceleri teknik bir buluş, bir vakit geçirme, bir para kazanma aracı olmuştur, bir sanat olduğunu kabul ettiresiye dek... Bu arada, her ülkede sinemaya yapılan katkılar, ulusal olmaktan çok, evrensel kabul edildi. Kalp ameliyatlarında yapılan yeni bir buluş, *nasıl hemen* bütün tıp aleminin malı oluyorsa, sinemada yapılan her yenilik de (yakın plânın kullanılması, kurgunun geliştirilmesi, vs.) hemen bütün sinemanın malı oluyordu. Zira sinema her an gelişen ve geliştirilmesi gereken bir **«teknik buluş»** tu... İtalya yıllar boyu üstün-yapımlar, Amerika yıllar boyu westernler, Rusya yıllar boyu devrim ve topumculuk üstüne filmler yaptı durdu da, bunların bu ülke sinemalarının başlıca özelliğini, **«ulusal sinema»**larını oluşturduğu uzun zaman kimsenin aklına gelmedi. **«Ulusal sinema»** deyimi nisbeten yeni bir deyimdir. Birkaç büyük ülke **s i n e m a s ı n ı n** hâkimiyetinden kurtularak kendi sinemalarını kurma yolundaki küçük ülkelerin, kendi sinemalarını gerçekten geliştirebilmeleriyle önem kazanmış bir kavramdır. Demek ki, ulusal sözünü açıklamak için, o ulusun tarihindeki *yerinden destek görmeğe* **(Karagöz bir ulusal Türk görmelik sanatıdır, minyatür bir ulusal Türk süsleme sanatıdır gibi)** sinema yönünden imkân yoktur. Nasıl ki, bugün birçok Türk ressamı olduğu halde bir Türk resminin varlığı, bir Türk heykel sanatının varlığı tartışılabiliyorsa, birçok Türk filmi çevrilmesine rağmen bir ulusal Türk sineması olup olmadığı da tartışma götürebilir. Ulusal bir sinema, hiç kuşku yok, o ulusun geçmişindeki kültür birikimine, çeşitli özelliklerine dayanacak, bunlardan esinlenerek, *etkilenerek yapılan bir sinema* olacaktır. Çıkış noktası elbette o ulusun kendine özgü yaşamı, geçmişi, gelenekleri, toplumsal ve kültürel durum ve düzeyidir. Ama bu sadece çıkış noktasıdır, varış noktası değil... Varış noktası ise, o ulusun kişilerini iyiye, güzele, doğruya, yararlıya, götüren, kültürel gelişmeyi hızlandırarak o ulusun daha mutlu bir geleceğe kavuşmasına yardımcı olan bir sinema olmasındadır elbette...

Bu, uyuşturucu, uzlaştırıcı, fındık fıstık yiyerek iki saat geçirtici bir sinema olmayacaktır. *Düşündürücü,* uyarıcı, sarsıcı, silkeleyici bir sinema olacaktır. Toplumun doğal ve kaçınılmaz gelişimi paralelinde olan, bu gelişimi kendi imkânları içinde destekleyen, hızlandıran, giderek iten bir sinema... (Bu sözlerimle mutlaka toplumcu sinema, toplumcu sanat yapılması kanısında olduğum sanılmasın. Az gelişmiş ülkelerde sanatın toplum yararına yapılmasının yeğlenmesi gerektiğini düşünmekle birlikte, toplumcu olmayan bir sanatın da, estetik ve düşünsel birşeyler getirebildiği takdirde, toplumcu harekete dolaylı yoldan da olsa katkıda bulunabileceği kanısındayım..) **«Halkın beğendiği, istediği sinemayı yapıyoruz...** ***Ulusal*** **sinema, halk sineması budur»** sözleri ile bugünkü Türk sinemasının ulusal sinema olarak yaftalanmak istenmesi, çok ucuz bir demagoji örneği olmaktan ileri gitmez. Zira bu sinema halkın cebindeki parayı çekmekten başka bir amacı olmayan, halkın yararına olmaktan son derece uzak bir sinemadır.

2— Elbette...

3— Sinemamızın bugünkü ekonomik yapısı öncelikle değişmelidir. Böylesine kapkaççı, emeği ve sanatçıyı böylesine sömüren, sanattan bu derece uzak kişilerin elinde olan, böylesine iskambil kağıdı üzerine kurulu bir düzenin devamını istemek, ancak çok ağır sıfatlarla nitelenebilir.

4— Her zaman iddia edilegeldiği gibi baş engel değilse de, önemli bir engeldir elbette...

5— Bugünkü Türk sinemasında beğenisi şartlanmış bir seyirci hâkimiyeti vardır, yukarda söyledim. Ama gerçek bir sanatçı, bu beğeniyi değiştirmek, olgunlaştırmak yolunda çalışacak yüreğe mutlaka sahip olmalıdır. Kaldı ki, işin başında halkın beğenisiyle yüzde yüz çatışmayacak biçimde eser vermek imkânı akıllı bir sanatçı için her zaman vardır.

6— Çıkışlar, kişisel çıkışlar bugünkü düzende de olabilir. Ama genel bir düzey yükselmesi, genel bir devrim, düzenin değişmesine bağlıdır kuşkusuz..

7— **«54 yıldır film yapılıyor Türkiye'de... demek 54 yıldır ulusal Türk sineması vardır»** görüşünü ham bulduğum kadar, **«Türkiye'de hiç ulusal sinema yapılmamıştır»** görüşünü de saçma bulurum. Bugün Türkiye'de istediğimiz, anladığımız, özlediğimiz anlamda bir ulusal sinema henüz yoksa da, ilk Türk filminden beri yapılagelmiş olan her filmde ulusal olan birşeyler bulunduğu muhakkaktır. Son yıllarda yapılan bazı filmler ise, bütün eksikliklerine rağmen, özlenen bir ulusal sinemanın ilk habercileri olarak kabul edilebilir. **(Hudutların kanunu, Susuz Yaz, Kızılırmak - Karakoyun** gibi...)

8— Sinemada, kısa geçmişe rağmen, çok şey keşfedilmiş, çok şey denenmiş, çok şey söylenmiştir.

ARTUN YERES

Edebiyat kültürü olmayan bir yazar, resim kültürü olmayan bir ressam düşünemiyorsam, sinema kültürü olmayan bir sinemacı da düşünemiyorum. Sinemaya önemli katkılarda bulunmuş olan bir Batı sinemasını inkâra kalkan bir sinemacı, ya sinemaya gerçek bir tutkuyla bağlı olmayan, bu işe tesadüfen girmiş biridir, yada birtakım aşağılık kompleksleri içinde hareket ediyor demektir. Ama sonuçta, herkes yolunda özgürdür. Eğer birisi, **«ben Batı sinemasını görmeden, bilmeden, tanımadan iyi** ***sinema yapacağım»*** *diyorsa,* buyursun denesin... Önemli olan sonuçtur. Ve iyi film, kimin tarafından yapılacak olursa olsun, başımızın üstünde yeri vardır.

9— Birçoğu olabilir. Bir araştırma, inceleme, veya kişisel bir sezgi ve uygulama konusudur bu...

ARTUN YERES
KISA FİLM YÖNETMENİ

1,2. Kendi insanının sorunlarına dürüstçe eğilen, toplumsal gerçekleri gösteren, bu gerçeğin içindeki doğruyu, olması gerekeni, geleceği yansıtan, kendi öz geleneklerine eğilen ve bunu başarabilen genç sinemacılar kuşağı Ulusal Türk Sinemasını yaratacaklardır.

Oysa ki, sinemamız bugüne dek (bir-iki saygılı çalışmanın dışında) batı filmlerinden yapılan kopyalarla kendi toplumuna tamamen yabancı olan konuları işlemiştir.

3. Sinemamızın bugünkü ekonomik yapısı sakattır, düzensizdir, bezirganların, tefecilerin elindedir. Bu düzensizliğin köklü bir değişikliğe ihtiyacı vardır.

4. 1939' ların İtalyan faşist rejiminin sansür taslağıyle yürütülmekte olan bu kurul Ulusal Sinemamızın ortaya çıkabilmesini engelliyen nedenlerden biridir.

5. Her yıl çevrilen birbirine benzeyen 200 - 250 filmi yıllarca seyreden seyircinin beğenisi elbette ki şartlandırılır. Bu da ayrı *bir* oyun.

6. Bezirganların, tefecilerin ve bugünkü özel teşebbüsün elinde olan sinemamızın ekomik yapısı içinde Ulusal Sinemamızın gelişebileceğine inanamıyorum. Çünkü Ulusal Sinemamız ülkücü, insancıl, devrimci bir sinema olacaktır. Bu da bezirganlarla, tefecilerle yapılabilecek bir iş değildir.

7. Hem mali olanaklarımızı, hem filmlerimizi halka ulaştırabilme yollarını bulan kısa film yapan ve bu uğraşı sonuna dek sürdürecek olan bizler, sinemamızı özde ve biçimde etkileyecek olan araştırmalar yapmaktayız. Bu araştırmalarımız olumludur ve bu nedenden de filmlerimiz Devrimci Ulusal Türk Sinemasının filizlerindendir. (Elbetteki yapılan bütün kısa filmlerden söz etmiyorum).

8. a) Bir yönetmenin, batı ya da doğu sinemasının soylu örneklerine sırtını dönerek sinemacı olacağı düşünülemez.. Bir Eisenstein'ı, bir Chaplin'i, bir Ivens'i, bir Visconti'yi bir Mizoguchi'yi bilmemezlikten gelip kendi sinemasını gerçekleştire*bilmesine imkan yoktur.*

b) Her sinemacı kendi anlatımını kendi insanında, kendi ülkesinde bulmalıdır.

9. Ulusal Sinemamıza kaynak olabilecek Türk sanat dallarının hepsinden yararlanılabilir. Önemli olan geçmişe dönmek değildir. Öz değerlerimizle çağımızın bilincine varmaktır.

Bir utanç tablosu daha !

Polis tarafından zorla sınırdışı edilen Afrika'lı öğrenciler Emniyette...

Ne yaparsanız yapın, istikbal gençlerindir !

Dünyamız bir karanlık bir kötü dünya. **«American Way of Life»**ın hüküm sürdüğü günümüzde Afrika'da Nijerya'lı, **Biafra'lı** 6.000 insan her gün açlıktan ölüyor. Her gün yer kürenin başka köşelerinde insanlar bombalanıyor, yakılıyor, öldürülüyor. Dünya **«Evrensel Kardeşlik Çağına»** erişmedi daha. Henüz tüm çabalar insanların mutluluğuna dönük değil; silah imal ediliyor alabildiğine aç gözlülükle, bebekler beslenememekten ölürken...

İnsanlar yaşamlarıyla bir kültür oluştururlar. Sıkıntıları, çabaları, başarı ve mutlulukları, kısaca **«kendileridir,»** bu kültür. Kültürlerin pay edilmesi dinamik, insancıl, mekanik kalıplaşmayı aşan bir ortam yaratır; giderek insanları birbirine yaklaştırır, engelleri bir elden aşmaya yöneltir.

Sömürüye ve yabancılaşmaya son vermek, kitlelerin ıstırabı pahasına sağlanan bireysel mutlulukları yadsımak kendi maddi ve düşünsel yaşantımızın zorunlu bir ürünüdür. Yarın çocuklarımız tökezlenmeden yürüyebilmeli, mağaraların derinliklerinden insanca ve uygarca yaşamanın doğrusuna varabilmeliler.

Evrensel Barış Şenliği 1968 yaptırılmadı. Bundan haberi olmadığı için gelen bir kaç grup **«zararlı faaliyet»** gerekçesiyle hudut dışı edildiler. Turizm propagandası, misafirperverlik yönleri bir yana, Türkiye'yi tüm dünyadan ayırmak isteyen bir gün kitap yakmaya varabilecek bu davranış, karanlık güçlerin yoğuştuğu bir ortamda ortaya çıkarak, sahneye konan gizli oyunun niteliği üzerine şüpheleri berraklaştırmaktadır.

İki Nijeryalı delege gelmişti; Biafrayı - Nijeryayı, savaşın gerçek yüzünü, ölen masum insanların ardındaki dramı anlatacaklardı..

İrlandalılar, Almanlar, Bulgarlar geleceklerdi... Ve hepsi, yarının yöneticileri bu genç insanlar savaşın, sömürünün, baskıların anlamsızlığı üzerinde anlaşacaklardı. Ve çabalarını bu ortak paydaya dayandırıı yürüteceklerdi.

Yasaklandı.

Korkulan genç insanların barış için çaba göstermeleri.

Korkulan Türk kültürünün zenginleşmesi, halka dönük eylemci özünü geliştirmesi.

Korkulan Türk gençlerinin halklarına, tazelenmiş bir bilinçle gerçekleri anlatmaları.

Gerçek Barış Şenlikleri SOSYALİST TÜRKİYE'de yapılacaktır. Ve **SOSYALİST TÜRKİYE** emekçi halk yığınlarının öncülüğünde kurulacaktır.

EVRENSEL BARIŞ ŞENLİĞİ 1968

YÖNETİM KURULU

ANT'a abone olunuz

Mevcudu tükenen Che Guevera'nın Savaş Anıları'ndan az miktarda ANT aboneleri için ayrılmıştır. ANT'a bugün abone olduğunuz takdirde 125 kuruş'luk derginin her sayısını 41 kuruş indirimle 84 kuruş'a okuyabileceğiniz gibi, toplamı 47,5 lira olan beş kitabımızı indirimli olarak 38 lira'ya alabileceksiniz. Bunun için abone bedelini ve kitapların bedellerini **«ANT Dergisi — P.K. 934 — Sirkeci — İSTANBUL»** adresine havale etmeniz kâfidir. Abone tarifesi yıllık 44, altı aylık 22, üç aylık 11 lira'dır. ANT'a bugün yıllık abone olan bir okurumuz beş kitabı da aldığı takdirde bir kalemde 30,5 lira tasarruf sağlamış olacaktır.

BOMBA OLAYI VE SAĞCI BASININ TAHRİKLERİ !

İzmir'deki sabotaj olayının nasıl bir komedi olduğu sağa fanatik şekilde bağlı olmayan günlük basında da derhal tesbit edilmiş ve iktidarın bu oyunu çeşitli yazılarla açığa vurulmuştur. Buna karşılık, sağcı gazeteler, İzmir sabotajının «komünistlerin eseri» olduğu konusunda ısrarlı yayınlar yapmışlar ve «cihad» çağrılarını şiddetlendirmişlerdir.

Olay üzerinde ilk yorumu Milliyet Gazetesi'nde Abdi İpekçi yaparak şöyle demiştir: «Kundak sokulmak istenen yerler arasında tarihi bir camiin bulunması, bu işin failleri üzerinde büyük tepkiler toplayacak bir olaydır. Camie bomba koymaya kalkışanlar, hem kendilerine, hem de hizmet ettikleri amaçlara toplumun en sert tepkilerini dâvet etmekten başka bir şey yapmış olmazlar. Bu gerçeği bilmemek için insanın ya deli olması gerekir, ya da çok budala... Türkiye'deki komünistler bu kadar budalaca çalışıyorlarsa, onlardan korkmaya lüzum kalmayacaktır. Son zamanlarda sol akımlara karşı mücadele etmek bahanesiyle dini duyguları tahrik, gittikçe daha yaygın ve daha fazla başvurulan bir metod olmaya başlamıştır. Müseccel komünist oldukları iddia edilen sanıklar, bu bakımdan aslında onlara büyük bir hizmette bulunmuş durumdadırlar.»

Niçin sert yapıyormuş ?

Bu gazetenin varlığını sürdürmemesi için yapılmadık bırakılmamıştır. İktisadi devlet kuruluşlarının reklâmları tepeden emirlerle kestirilmiş, özel reklâm sahiplerine şantaj yoluyla bu gazeteye ilân ve reklâm verilmemesi için baskılar yapılmıştır...

Olduğundan daha sola gitmesi, komünist olması mümkün olmayan, sosyal adaletten başka bir şey istemeyen bir gazete, bu şartlar altında biraz sert muhalefet yapıyorsa, bilinmelidir ki, bunun sorumluları, buna sebebiyet verenlerdir.

(Akşam - 15.8.1968)
YORUM

Bombanın strateji

Namazda patlayan bomba, çocuk oyuncağı mahiyetine rağmen, bizim için nimettir. Evvelâ, bundan böyle, en küçük mikyasta da *olsa, komünizm andırıcısı* her kımıldanışı tepelemek ve çeşme yalağında fare öldürürcesine boğmak hakkını kazanıyoruz. Daha sonra, bu yazımızda çerçevelediğimiz gibi, «ya senin kellen, ya benimki!» diyecek hale gelen ve bu teşhisimizi bu defa tam ispatlayan komünizmin ahmakça önümüze serdiği yoldan onu bir hamlede sımsıkı kuşatmanın stratejisine ermiş bulunuyoruz.

Daha ne istiyor ve ne bekliyoruz.

Çocuk oyuncağı bombaya karşılık atom bombası hareketi lâzım...

***Necip Fazıl* KISAKÜREK**
(Bugün - 18.8.1968)

Yeni İstanbul'da Kurtul Altuğ **«İnsan İzmir olayını ister istemez DP.'nin en azgın olduğu bir devrede Ankara'daki Amerikan Neşriyat Bürosu'na atılan bomba olayı ile karşılaştırıyor ve yüreklerde bir tertip havası esiyor»** diye şüphelerini belirttikten sonra şu yargıya varmıştır: **«Bu tehlikeli oyunun gerisinde hangi kara kuvvet vardır bilinmez ama, bilinen, iktidarın tutarsız davranışlarının bu ortamı hazırladığıdır.»**

Cumhuriyet'te İlhan Selçuk, **«Pis ve düzmece bir olay»** başlığı altında olayı şu şekilde değerlendirmiştir: **«İyi saatte olsunlar tarafından düzenlenmiş böyle oyunlar belki vaktiyle istenen hedefleri vurmak için yararlı olabilirdi, ama şimdi bu oyunların ardında kim olursa olsun, hangi kişiler bulunursa bulunsun, ve mezhepleriyle meşrepleri ister komünist, ister kapitalist cenahına bağlansın, pek tehlikeli bir bombanın fitiliyle oynadıkları muhakkaktır.»**

Akşam'da Çetin Altan, olayı Hitler'in Reichtag'ı yaktırması olayına benzeterek sabotajın komünistlere maledilmesi gayretleri karşısında şu görüşü ileri sürmüştür: **Komünist sabotajcılığı, ihtilâl hareketinin başında değil, işçilerle köylülerin fabrikaları, tarlaları ele geçirmek için ayaklandıkları ve dövüşe girdikleri sırada uyguladıkları, sermayeci üretimi felce uğratma metodudur ki, elektrik santrallerine, demiryolu, telefon ve telgraf gibi ulaştırma merkezlerine karşı yapılır. Camie karşı yapılmaz. Perakende sabotajcılık ise, böylesine sınıf ihtilâlinden yana olanların pek kızdıkları, modası çoktan geçmiş bir «teröristlik» tir. İktidarların ekmeğine yağ sürmekten ve halkı kızdırmaktan başka bir işe yaramaz. Bunun için çağımızda sadece iktidarlar tarafından uygulanır. Bu konuda pek, ama pek çok örnek vardır.»**

Buna karşılık sağcı gazeteler düzmece bomba olayını bahane ederek halkı devrimcilere karşı kışkırtma yarışına girmişlerdir.

Tercüman Gazetesi, imzasız başyazısında hükümetin halkı sükûnete dâvet etme gösterisine karşı ateş püskürerek şu tahrikte bulunmuştur: **«Bu zavallı mâsum halk kitleleri, uğradıkları saldırılara ne zamana kadar tevekkül ile boyun eğecekler ve karşıdakilerin şiddet hareketlerine ses çıkarmayacaklardır. Sükût ve tahriklere uymama, hep bir tarafa, bol bol verilen nasihatlerdir. Halbuki karşıdakilerin metodu nasihat ve söz değil, fiillerdir.»**

Bâbıâlide Sabah Gazetesi'nde N. Mustafa Polat, **«Belli ki komünistler iki şeye düşmandır: Amerikalılara, Müslümanlara... Memleketimizde yürütülmek istenen Amerikan düşmanlığı bir komünist âdetidir ve bu düşmanlık hemen Müslümanlığa karşı hortlamaktadır»** diyerek müslümanlarla Amerika'yı aynı kefeye koyduktan sonra ümmetçileri şu şekilde kışkırtmıştır: **«Bu binlerce, onbinlerce mü'min istese ne yapmaz? Bir anda göz-açıp kapayıncaya kadar bütün kızıl ocakları söndürür mü söndürmez mi? Hergün milletin dinine, imanına, namusuna tasalluttan haya etmeyen fesat ocağı kızıl gazetelerin binalarını başlarına geçirir mi geçirmez mi? Vitrinlerinde vücudunu cömertçe teşhir eden pilâj yosmalarından daha rezilâne bir tarzda teşhir eden ve böylece mütemadiyen milleti tahrik etmek isteyen kitabevlerini tuzla buz eder mi, etmez mi? Türkiye'deki Marksist - Leninist güruhu, Mao kopyelerini, Nazım Hikmet müsveddelerini bit kırar gibi kırıp bitirir mi bitirmez mi Hepsini kolaylıkla yapar, her şeyi kolaylıkla halleder.»**

Bugün Gazetesi'nde Mehmet Şevket Eygi, bomba olayını **«cihad namazları»** nı devam ettirmek için istismar ederek şunları yazmıştır: **«Komünistlerin bu plânları da iflâs etti. Bomba adam öldürmedi, cemaat paniğe kapılıp birbirini ezmedi. Halk öfkelenip ortalığı kasıp kavurmadı. Bilâkis sessizce namazı kıldı ve dağıldı. Komünistler şimdi deliye dönmüş vaziyetteler. Son çare olarak orduyu kışkırtmayı deniyorlar. Ne gülünç teşebbüs! Koskoca Türk ordusu üç-beş serseri muharririn tahriklerine mi kapılacaktı. Türk halkına haber veriyorum. Komünistler memlekette kargaşalık çıkartmak maksadıyla haince plânlar hazırlıyorlar. Daha olmazsa içlerinden birini pencereden atarlar ve sonra bu yeni şehidlerinin (!) tabutunu omuzlarına alıp kan dâvası peşine düşerler. Bu heriflerden her şey beklenir. Elhamdülillâh üstünlük bizdedir. Ordu halkın ordusudur. Korkacak bir şey yoktur. Sadece hazır, kararlı ve dikkatli olmalıyız. Namazlar büyük bir olgunluk içinde kılınmalıdır. Komünistler rezil olmuşlardır. Hezimetten hezimete yuvarlanmışlardır. Beter olsunlar inşallah. Biz müslümanlar Allaha sâdık kullar olduğumuz müddetçe zafer bizimdir inşallah.»**

haftanın karikatürü

ANT, birinci sayfadan ücretsiz reklamını yaptığı için Bâbıâli'de Sabah'a teşekkür eder.

Utanmak diye bir şey vardır!

Fransa'da, İtalya'da, İngiltere'de komünist partilerinin resmi organları vardır. Fakat hiçbiri İstanbul'da intişar eden «Türk Solu», «Ant» gibi gazeteler kadar ağır neşriyat yapmamışlardır. Türk tüccarı da, büyük bir gaflet içinde, ilânlarını, kendisine yapılan hakaretlerin derecesine göre *dağıtmaktadır. Yani bir gazete, ne kadar çok özel teşebbüs aleyhtarlığı,* servet düşmanlığı yapar, tüccara ne kadar çok hakaret ederse, ilânları da o nisbette artmaktadır.

TEKİN ERER
(S. Havadis - 13.8.1968)

ANT'ın notu : Utanmak diye bir şey vardır... Tekin Erer, ANT'ın ve Türk Solu'nun sayfalarını özel teşebbüs ilanlarıyla dolu olduğunu yazarken bir nebze yüzü kızarmamış mıdır? Herhalde kızarmamıştır. Çünkü gazeteciliği ilan dilenciliği zannedenlerde utanma duygusu, cami avlularında el açan merhamet istismarcılarından fazla değildir. Erer şunu bilmelidir ki, ANT'ın tek mali desteği, onun kavgasına inanmış okurlarıdır. Özel sektörün sadakasını özel sektör dalkavukları istedikleri gibi paylaşabilirler...

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdür: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sokak, Emek Han, 16/31 - İSTANBUL ● Telefon: 27 81 09 ● Posta Kutusu 934 — SİRKECİ - İSTANBUL ● Ankara temsilciliği: Tel. 13 40 20 ● Dizgi: SON SAAT, Baskı: VATAN MATBAASI ● Taşra Dağıtımı: HÜR DAĞITIM — Cağaloğlu - İstanbul, Tel: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 İSTANBUL, Tel: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira, Üç Aylık 15 Lira, ● İlân: Santimi 25 Lira; yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir.. ● Tek sütun üzerine 5 santimlik kutu yayın ilânları 50 Lira'dan kabul edilmektedir . . .